

“ZARJA”

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 22.

April, 1931

Letnik (Volume) 3.

Vstal je!

A. Schiffrer.

POMEN velikonočnega veselja nam razloži najboljše Sv. Pavel v sledečih besedah, naslovljenih na Korinčane: “Če Kristus ni vstal, je prazna vaša vera, še ste v grehih. — Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvina onih, ki so zaspali, ker je namreč po človeku smrt in po človeku vstajenje od mrtvih. Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu vsi žive!”

Čudne nauke je učil Kristus iz Nazareta, tako čudne, da jih niti židovski, niti paganski svet nista mo-

gla zapopasti. Lastnost paganstva je bila vedno sebičnost in poželenje, kot je še danes. Kristus je bičal sebičnost, zagovarjal samozatajevanje, zahteval od svojih učencev ljubezen do Boga, do bližnjega in celo do sovražnikov.

Svoje besede je potrjeval s tako čudovitimi deli, da se je moral vsakdo prepričati o resničnosti njegovih naukov. Mutasti so govorili, hromi hodili, slepi spregledali in mrtvi vstajali iz grobov. Vsa ta dela niso zadostovala. Pismarji in farizeji so zahtevali znamenja iz neba in Kristus jim je zagotovil, da bo dano

tako znamenje, da mu nihče ne bo mogel oporekati: “Kakor je bil Jona v trebuhu velike ribe tri dni in tri noči, tako bo Sin človekov v osrčju zemlje tri dni in tri noči.” Še bolj natančno je napovedal to znamenje: “Glejte v Jeruzalem gremo in Sin človekov bo izdan duhovnikom in pismarjem; in obsodili ga bodo na smrt in izročili nevernikom, da ga bodo zasmehovali, bičali in križali in tretji dan bo vstal.”

Zgodovina človeškega rodu pozna mnogo dobrih učiteljev. Tako drzno ni nastopil nobeden kot Kristus, da bi prepričal ljudi o resničnosti svojih naukov. Ni bilo dovolj, da obudi samega sebe od mrtvih, treba je bilo tudi oznaniti to dejstvo potom tako zanesljivih prič, da nihče ne bo mogel dvomiti nad resničnostjo tega pomembnega dogodka.

“Črez tri dni bom vstal.” — Uresničenje te napovedi je imelo prinesiti preobrat, ki ga imenujemo danes krščanska civilizacija. Nehote je moral pripoznati svet vstalega Kristusa za Boga in njegov nauk za besedo božjo

Nihče ni razumel pomena prerokbe boljše kot Kristusovi sovražniki, zato so napravili vse potrebne korake, da se je postopalo zakonito pri usmrčenju, pri pokopu in ravno tako pri grobu. Vsaka prevara je bila izključena. Rimski namestnik Poncij Pilat je podpisal smrtno obsodbo. Predno je bilo telo sneto s križa, je rimski vojak predril srce, in kri in voda je pritekla ven. Smrt je bila potrjena uradno. Jožef iz Arimateje in Nikodem sta pokopala mrtvo truplo v novoizsekan grob in zavalila kamen na grob.

Takoj po tem dogodku, kot nam pove Sv. Matej, evangelist, so šli veliki duhovniki in farizeji k Pilatu in govorili: “Gospod, spomnili smo se, da je oni zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: “Črez tri dni bom vstal.” Ukaži torej, da naj se grob zavaruje do tretjega dne, da morda ne pridejo njegovi učenci, ga ukradejo in poreko ljudstvu: “Vstal je od mrtvih.” In zadnja prevara bi bila hujša od prve.” Pilat jim je rekel: “Imate stražo. Pojdite in zavarujte kakor veste!” — Oni so šli, kamen zapečatili in grob zavarovali s stražo.

Pečat rimskega cesarja na grobu Kristusovem predstavlja največjo posvetno oblast na zemlji. Nobena človeška roka se ni upala dotakniti tega pečata in nihče ugovarjati proti vladnim ukrepom. Rimska straža je čuvala pečat in pazila, da se je izpolnjevala volja rimskih oblasti.

Vkljub vsem tem zakonitim odredbam je bil po soboti, ko se je svital prvi dan tedna, grob prazen in kamen odvaljen. Njegovi sovražniki, tisti ki so ga usmrtili, so bili prvi, ki so potrdili vstajenje Gospodovo. Oni so ga videli na lastne oči priti iz groba. Nekateri izmed njih so povedali: “Njegovo obličje je bilo kakor blisk in njegovo oblačilo belo ko sneg.” Od strahu pred njim so stražniki strepetali in bili kot mrtvi. Dru-

gi so hiteli v mesto in so velikim duhovnikom naznanili ves dogodek. Ti so se s staršinami zbrali, se posvetovali in nato dali vojakom mnogo denarja, z naročilom: “Recite: Njegovi učenci so prišli ponoči in so ga ukradli, ko smo mi spali. In če bi to zvedel poglavar, ga bomo mi pogovorili, in bomo naredili, da boste brez skrbi.” Ti so vzeli denar in so storili, kakor so bili naučeni. In razširila se je ta govorica med Judi do današnjega dne.

Tako so govorili priče. Evangelisti so zapisali, kar so čuli od prič. Poleg tega so zapisali, da so videli Kristusa, se pogovarjali z njim, jedli z njim in bili sami navzoči, ko je šel v nebesa štirideseti dan po svojem vstajenju. Isto so potrdili drugi apostoli in nad 500 učencev Gospodovih. Trije evangelisti, enajst apostolov in večina učencev je potrdila svoje besede z mučeniško smrtjo. In življenje je bilo ljudem takrat ravno tako drago kakor je danes nam.

Res! Zgodovina nima dogodka, ki bi se dal primerjati z vstajenjem Kristusovim iz groba in ga tudi nima dogodka, ki bi bil bolj potrjen od zanesljivih prič. Zavrzi vstajenje in zavreči boš moral celo zgodovino človeškega rodu; kajti vse je sezidano na veri.

Vstal je!

Stopiva na pokopališče. Kamen se vrsti za kamnom. Napis je enak napisu: Tukaj počiva. — Le en grob je izjema; daleč tam v Jeruzalemu. Odprti grob govori glasneje kot vsi napisi: Vstal je in ni ga tukaj!

Kolika tolažba človeka v teh par besedah! — Ko stojiš ob grobu svojih dragih, ti oko uide nehote gori proti nebu in nebo ti odgovarja: Vstal je!

Le križ nam sveti govori:
Da vid'mo se nad zvezdami,
Da vid'mo v raju svetem se,
nad zvezdami.

Človeška modrost, pretkanost, sovraštvo, pečat na grobu, vojaška straža: vse služi božjemu namenu. Kako se skrijeta človeška oblast in moč kadar govori Gospod vojskinih trum! Kako revne in kako strahopetne so legije Rima pred njegovo roko!

Stopimo k odprtemu grobu Gospoda sedaj ob velikonočnem času in se učimo, kako mogočen je Bog. Ti, ki si žalosten in potr; ti, ki ti je solza vsakdanji kruh; ti, ki jokaš na grobu svojih upov in nad; ti, ki žaluješ nad izgubljeno mladostjo in sanjami brezskrbnih let; ti, ki ne moreš zapopasti skrivnosti življenja; ti, ki ne vidiš, da vodi božja previdnost vsako tvojo stopinjo,— postoj pred grobom in se zamisli v resnico, da velik je Bog in čudovita njegova pota. Njegovi volji se klanja celo stvarstvo. On, in On edini je gospodar nad svetom. Ti misliš po svoje, delaš po svoje, govoriš po svoje; tisti pa, ki more odmakniti kamen, je — vsemočni Bog.

Marie Prislанд:

Prijateljstvo

Gorje mu, ki v nesreči biva sam,
Al' srečen ni, kdor srečo vživa sam.
S. Gregorčič.

SI smo popotniki v puščavi sveta. Najboljše, kar najdemo na našem potovanju, je dober prijatelj; najsrečnejši je oni, ki jih najde največ. Dober prijatelj je nagrada življenja!

Vse, ki ste tako srečne, da imate dobre in odkrite prijatelje in prijateljice ste zavidevanja vredne. Kaj pomaga človeku bogastvo, če mu ga nihče ne privošči; kaj slava, če mu je te vsak nevoščljiv; kaj zasluge, če nima nobenega ki bi mu jih priznal; kaj vzorno življenje, če se vas nalašč z blatom obmetuje! Kaj nam pomaga dobrohotnost, če ni nikogar ki bi v njo veroval, ampak nas dolžijo samo slabih razmer. Pravo prijateljstvo toraj vse odtehta. Ko ste v stiski in nadlogah, ko vas morijo skrbi in težave, ko vam hrbet obračajo oni, katerim ste zaupale, ko zaman iščete luči v temi nasprotstva, ali ni takrat dobra prijateljska beseda, ki je kakor žarek upanja, kakor zdravilo za skeleče rane? Kaj vas bi bolj razveselilo kot tolažilna beseda zveste prijateljice, ki vas razume, ki z vami trpi kadar ste potrte. Kako blagodejna je zavest, da ima človek prijatelje, ki na nje lahko v vsakem oziru računa; kako bridka pa, če vidi, da se v usodnem trenutku vse obrača od njega, celo tisti katere je smatral za svoje zveste prijatelje.

Kakor zlato v ognju, se pravi prijatelj spozna v nesreči. Če hočemo toraj vedeti, koliko prijateljev in prijateljic imamo, bomo spoznali takrat, ko nam zaide sreča in slava, ko se znajdemo v zagati, ali

nam pa "hvaležna" publika prisoli kako zaušnico. Takrat pravi prijatelj ali prijateljica stopi na našo stran, ne glede, komu se zameri. V času preizkušnje spoznamo, koliko lahko zidamo na prijateljstvo, koliko pa na same sebe. Prijatelja ali prijateljico, ki je z nami skozi težave in neprilike, ne bomo nikdar pozabile, ker je tako prijateljstvo vredno naše trajne hvaležnosti.

Prijateljstvo tudi spoznamo, kadar začnemo kaj novega, recimo organizirati kako društvo. Ustanoviteljice podružnic Ženske Zveze mi bodo pritrdile, da so v takih slučajih računale na pomoč in lojalnost svojih prijateljic. Če so bile prijateljice prave, so dobremu vzgledu sledile in jim pomagale pri težkem delu od začetka. Če niso bile prave, so čakale in od strani gledale. Ali ni bilo res tako? Vem da je bila vsaka izmed vas več ali manj razočarana v tem oziru.

Iščimo si toraj pravih prijateljic, to je takih, ki so z nami tudi takrat ko jih mi potrebujemo, in ne samo takrat ko bi mogoče one nas potrebovale. Če smo prijazne napram drugim, če sočustvujemo z onimi, ki so v nesreči in jim po možnosti pomagamo, če smo prizanesljive in tolerantne: potem nam pač ne bo težko pridobiti si krožek dobrih, zanesljivih in zvestih prijateljic. Če smo pa nevoščljive, razdirljive in opravljive, če privoščimo drugim nesrečo in nezgodo, če nikdar svojih napak ne vidimo in jih ne priznamo, pri vsaki priliki pa kažemo na pregreške drugih, se divimo samo svojim vrlinam, zaslug drugih pa ne priznamo, potem, seveda, se naj ne čudimo, ako nas nihče ne mara, ako ne bomo imele nobenega, ki bi z nami simpatiziral kadar bi potrebovale simpatije odkritih prijateljic.

Nega rok

Lepe roke so v ponos vsaki ženski. Roke izdajajo našo naravo, naš temperament.

Dolgi prsti na roki pomenijo občutljiv in nezaupljiv značaj, ter človeka z dobrim spominom, ki ljubi točnost. Kratke prste imajo ljudje, ki naglo in naravnost mislijo. Velike prste, z debelimi členki imajo iznajdljivci in filozofi. Bela koža na roki znači hladnokrvnost; rožnata barva roke pomeni ljubeznivost in mikavnost. Tako barvo imajo po navadi ženske simpatične nature.

Roke povedo tudi starost človeka.

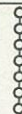
Lahko si ženska našminka obraz, da si odvzame nekaj let starosti, nikdar pa ne more goljufati opazovalca njenih rok. Roke vedno pokažejo starost. Če se ti ženska zdi nenavadno mlada, pogledaj njene roke. Če te kažejo mlado kožo, je mladost pristna.

Ker je toraj oblika, kakor koža na rokah tako

pomenljiva, si moramo prizadevati, da ohranimo kolikor mogoče lepe in nežne roke. Vem, da se katera izmed čitateljic že sedajle jezi, češ, kako bom imela lepe roke, ker jih imam vedno združene s delom in vročo vodo. Res je tako. Po večini Slovenke nimamo dekel, ter moramo vse hišno delo same opravljati: pomivati posodo, prati i.t.d. Vendar se da odpomoči tudi tukaj. Ko pomiješ posodo, ali ko si gotova s pranjem, si vribaj v kožo na rokah nekaj kapljic olivnega olja, ali pa kokosovega masla (Cocoa butter). To ti bo popravilo škodo, ki jo je na koži pustilo milo in vroča voda. Če bi rada imela lepo belo kožo, vzemi suhi divji kostanj in ga olupí ter semelji. Razmoči malo te moke v topli vodi, ter si ž njo omij roke predno greš spat. Če to ponavljaš redno ali vsaj parkrat na teden, boš opazila, da ti je koža postala lepa bela in gladka. **Joževa.**

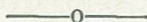
Uradna poročila

Duhovni nadzornik

Vsem članicam in uradnicam S. Ž. Z. želim obilo piruhov in vesele velikonočne praznike. Pozdravljam vas vse z istim opominom kot ga nam daje Sv. Pavel v berilu velikonočnega praznika: "Če ste vstali s Kristusom, iščite kar je zgoraj, kjer Kristus sedi na desnici božji. Kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem kar je na zemlji. Zakaj umrli ste in vaše življenje je skrito s Kristusom v Bogu. Ko se prikaže Kristus, vaše življenje, takrat se boste tudi vi z njim prikazali."

Rev. Anton Schiffrer.

Glavna predsednica

Kakor ste razvidele iz zapisnika seje gl. odbora, se je cena charterju znižala za dva dolarja, tako da stane sedaj samo osem dolarjev, namesto prvotnih deset.

Charter je velikosti 14x18, ter bo v primernem okvirju zavzemal častno mesto v dvorani kjer zborujete. Na charterju bodo poleg drugih podatkov označena tudi imena ustanoviteljic dotične podružnice, ki prosi za charter. Ker vem, da bo nastalo vprašanje radi ustanoviteljic, je najboljša, da to zadevo takoj razjasnim.

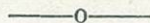
Nekatere članice so mnenja, naj bi se na charter zapisala samo imena tistih ustanoviteljic, ki so ostale zveste podružnici, to je, ki so še članice takrat, ko podružnica naroči charter. To pa ni prav. Sicer je obžalovanja vredno, če odstopi katera izmed onih, ki so pomagale ustanoviti podružnico in graditi Zvezo, vendar so take članice bile "charter members", čeprav so pozneje iz-

stopile; zatorej naj bodo kot ustanoviteljice označene na charterju. Lepo bi pa bilo, da bi vse tiste članice, ki so mogoče pri tej ali oni podružnici odstopile, zopet nazaj pristopile, že radi izrednega priznanja kot ustanovne članice, da se ne bi reklo, češ, njeno ime se blišči na charterju, pa še članica ni več!

Kadar katera izmed podružnic želi imeti charter, naj toraj tajnica spiše vsa imena ustanoviteljic, ter jih skupno z naročilom pošlje gl. tajnici Zveze.

S sestriškimi pozdravi in najlepšimi voščili za velikonočne praznike,

Marie Prisland, predsednica.

Glavna tajnica in urednica

Posebno lepo priliko, da pregledamo in izpopolnimo vse uradne podatke, ki so tuptatam pomanjkljivi, imamo zdaj, ko pišemo v glavnem uradu nov imenik vsega našega članstva. Za vsako članico je treba napisati posebno karto, na kateri bo na podlagi prošnje za sprejem, mesečnih poročil dotične podružnice in adresarja, vse natančno zaznamovano, kar nam je potrebno vedeti. Takega imenika do sedaj v gl. uradu ni bilo, zato je bilo vse tajniško in upravniško delo od sile zamudno. Razumljivo je, da nov imenik ne bo mogel biti sestavljen kar čez noč. Vse društvene tajnice prosim, da mi pošljejo natančen imenik svojega članstva; pri vsakem imenu naj napišejo tudi sedanji naslov članice. (One tajnice, ki so mi svoje imenike že do sedaj poslale, so seveda izvzete.) Želim samo imena vseh rednih članic dotični mesec; imena suspendiranih, črtanih in odstoplih vam v ta imenik ni treba pisati.

Primerno bo, da skušamo spraviti po možnosti v red vse tisto, kar bi moralo biti opravljeno že lansko leto. V nekaterih slučajih še ni poravnani posebni asessment za lansko leto, to je 50c za Zarjo in upravne stroške. Prosim, poravnajte to, kakor pač morete in kar najbolj hitro vam je mogoče. Kmalu bo tukaj julij, ko bo treba plačati ta asessment že za to leto.

Vsem podružnicam, ki so se priglasile za nove pobiralne knjižice, koverta, sprejemne prošnje in mesečna poročila, sem vse to poslala. Kjer še kaj potrebujete, me takoj obvestite, prosim. Za knjižice lahko plačate koj ko jih prejmete, ali pa v obrokih; imam vse popisano, koliko sem na katero podružnico poslala.

* * *

Z največjim veseljem sem brala vesti, da je več podružnic takoj predstavilo svoje seje na prvi teden v mesecu. Razumem, da se iz raznih vzrokov to ni dalo še povsod storiti, vsaj naenkrat ne.

Kakor sem nekaterim tajnicam že v privatnih pismih omenila, je moja najpristrčnejša želja, da bi vsaka podružnica poslala vsak mesec en dopis v Zarjo, vsaj par vrstic, če ne več. Poročila nas medsebojno navdušujejo k večji delavnosti. Podružnica, odkoder prihajajo v uredništvo redni dopisi, gotovo ni mrtva ali zaspana. Ker je naša organizacija pred vsem kulturna organizacija, bi moralo biti naše društveno življenje mnogo bolj živahno, krepko in izrazito, kakor je pri družtvih navadnih podpornih organizacij. (Skrbno preberite in upoštevajte članek Albine Novak v tej številki.) Zarja je prinesla od začetka pa do danes že vse polno primernih idej in nasvetov, kaj storiti v podružnici, da bodo seje zanimive, poučljive in za-

Náčelnica izobraževalnih klubov

Namenoma sem vzela zopet enkrat v roke pravila naše Slovenske Ženske Zveze. Takoj na prvih straneh berem pod točko “Namen”, da je Zveza ustanovljena namenoma zato da širi izobrazbo in kulturo med svojimi članicami. Štiri točke govore o tem predmetu; le ena sama o podporah.

Da se doseže prvotni namen Zveze, bi se moral ustanoviti pri vsaki podružnici izobraževalni klub, — po pravilih Zveze. Verjamem, da je tak klub tako neobhodno potreben, da podružnica sploh ne more doseči svojega namena, če ne upošteva teh pravil naše Zveze.

Kako ustanavljati take klube? se večkrat poprašujemo. Kako naj delujejo taki klubi, ali izven podružnice, ali pa pod pokroviteljstvom podružnice? Kaj potrebujemo v ta namen? Ko vse lepo razložiš, dobiš navadno odgovor. Pri nas nimamo žensk, ki bi se zanimale za tako delo, tiste pa, ki se zanimajo, niso sposobne.

Res ne vem, kakšne sposobnosti je potreba za tako delo. V vsakem kraju se dobi kaka ženska, ki se zanima za dnevne dogodke in jih zna tolmačiti drugim. Zanimanje za sebe in za druge je pač vse, kar je potreba taki osebi.

Noben človek še ni padel učen iz nebes. Kar koli sposobnosti in znanstva si je kdo pridobil, je vzelo časa in napornega dela. Ali nisi še nikdar opazila sama, da so največji kritiki ravno oni ljudje, ki znajo najmanj. Človek, ki res kaj ve in zna, bo redko kdaj silil v ospredje: Čim bolj prazen je sod, tem močnejši glas ima, — pravi slovenski pregovor.

Brezpomembno bi bilo loviti med članstvom sposobno osebo, ali pa jo voliti pri društvene seji. Odbor podružnice naj sam izbere najbolj sposobno osebo za tako delo, jo imenuje za voditeljico

izobraževalnega kluba, ji stoji na strani z vsemi svojimi sredstvi in gleda, da bo članstvo sodelovalo z voditeljico in ji pomagalo.

Za vsako prireditev naj voditeljica sama izbere svoj odbor. Ona ve najboljše sama za sposobnost posameznih članic in ve tudi, kdo bo sodeloval z njo in kdo ne. Naj se že priredi banket, gledališka predstava, predavanje ali pa domača zabava: vse mora biti pod enim vodstvom in vsakdo odgovoren edinole voditeljici ali pa njeni namestnici.

Voditeljica si bo sama zbrala eno izmed deklet za svojo tajnico. Da bo delo olajšano, je dobro da zna tajnica oba jezika: slovenski in angleški. Potrebno je to zaradi pojasnil, ki jih bo potrebovala voditeljica, kakor tudi druge članice.

Ravno v uvodnem članku zadnje Zarje sem brala dober nasvet. Vse kar znamo, smo se naučili od drugih, in vsi naši vodilni možje so hodili v šolo k drugim narodnostim. Kar so našli dobrega drugod so prinesli domov in vsadili na svoj vrt. Isto bomo morale napraviti me ženske, če hočemo kam naprej v tujini. Drugi se ne bodo učili od nas.

V vsaki še tako majhni naselbini v Ameriki najdeš javno knjižnico. Stopi enkrat v knjižnico in videla boš, kako bogata je angleška literatura. Ni ga predmeta, ki bi ne bil obdelan od vseh strani. Treba ti je samo izgovoriti prijazno besedo knjižničarki, kaj želiš, za kaj se zanimaš, in takoj boš imela pred seboj celo skladnico knjig.

Tajnica naj preskrbi potrebne knjige, ki bodo dale vse potrebne informacije za vsako priložnost. Samo enkrat poskusite in videle boste, kakšna zakladnica dobrih nasvetov se Vam bo odprla.

Še mesec dni in treba se bo začeti pripravljati za Materinski dan. Da bo vse v redu pravočasno, naj se ustanovi pri prvi me-

bavne. Kjer ne spimo, bomo imele vsak mesec obilo tvarine za dopise. Če tajnica sama nima časa in prilike, da bi poročala, naj se dogovori s katero drugo članico ali odbornico, da to stori namesto nje. Lahko bi se tudi na mesečnih sejah določevalo, katera naj za dotični mesec sestavi dopis, da jih od ene podružnice ne bo poročalo več naenkrat o isti stvari, — na drugi strani pa bo dana s tem vsaki članici prilika, da se vadi v dopisovanju. Nikar ne imejte strahu pred pisanjem. Napišite slovensko ali angleško, dobro ali slabo, slovnično pravilno ali nepravilno, — bomo že tukaj primerno uredili in ničesar važnega izpustili; če pisma ne bom mogla prebrati, si bom pa špegle kupila. Do danes še nismo zavrnila nobenega dopisa; glede drugih literarnih prispevkov moramo biti seveda veliko bolj kritični in izbirčni.

Še eno prošnjo imam do vseh članic, pred vsem pa do glavnih odbornic prosvetnega odseka: Dobimo veliko oglasov za naš list. Oglasi pomenijo dohodke, večji dohodki pa nam bodo omogočili, da napravimo list še vse bolj privlačen ne samo po vsebini, temveč tudi po obliki, — privlačen za oko. Kakor že veste, bo s 1. julijem Zarja popolnoma prenovljena. Pomagajte z oglasi. (Za to dobite določeno odškodnino) Kjer ne veste cen za oglase, mi takoj pišite po nje. Res so časi manj dobri kakor bi lahko bili — toda, pogledajte druge liste, zakaj imajo pa drugod vse polno oglasov! — Ker se nekdo potruji.

Naj se na tem mestu pristrčno zahvalim osobju pri Amer. Slovencu za velikodušno pomoč pri zadnji številki Zarje, ki je bila v tisku ravno takrat, ko me je zadel nepričakovana družinska nesreča.

Končno želim vsem sestram kakor tudi drugim naročnicam, sotrudnikom in čitateljem prav veselo Alelujo. **Josephine Račič.**

sečni seji izobraževalni klub po danih navodilih. Ko bo klub ustanovljen ne bo vzelo dolgo časa, da bo prinesel sam potrebno zanimanje v društvene prostore.

Kaj pomenja Materinski dan, kdaj je bil ustanovljen in zakaj, je bilo obdelano že lansko leto v Zarji. Ako imate shranjeno številko zadnjega leta Vam ne bo treba nikamor hoditi iskat pojasnila. Če to še ni dovolj, dobite v slovenskem jeziku lepe povesti, ki opisujejo mater in materinsko ljubezen. Nič boljšega ne moreš dobiti kot je Rado Murnikovo "Materino srce" ali pa Finžgarjeva novela "Kot pelikan". Poleg tega imamo mojstrsko delo slovenskega klasika Ivana Cankarja, v katerem pisatelj opisuje svojo mater in splot trpljenje slovenske matere v domovini.

Tudi slovenskih pesmi, ki se dajo uporabiti za deklamacijo, imamo na izbero. Ni ga skoro slovenskega pisavca, ki ni posvetil eno ali več svojih spisov materinstvu.

Seveda, zadovolji se naš narod še najbolj s predstavami. Igra še vedno in povsod vleče. Poizvedovala sem, če bi se dala dobiti v slovenskem jeziku kaka igra, katere predmet bi bil učiti ljubezen in spoštovanje do matere; pa, žalibog nisem mogla najti ničesar pripravnega. Dobro bi bilo in upam, da se bo s časom lotil kdo tudi tega dela, kar bo gotovo sprejeto s hvaležnostjo na naših diletantskih odrih.

Naj zadostuje za danes! Upam, da moje besede ne bodo bob ob steno, in da bomo brali med dopisi majeve številke Zarje iz vsake naselbine poročilo, da

so se ustanovili prepotrebni izobraževalni klubi. Še bolj me bo seveda veselilo, če bi se oglasila tu in tam kaka članica in nam razložila, kako bi se dal proslaviti najboljše ta pomembni dan za vse ženstvo. "Vsaka glava ima svojo misel," je rekel Ribničan. In odkritosrčno pripoznavam, da tudi jaz vsega ne vem in prodajam le tisto, kar imam v zalogi.

Prihodnji mesec bom skušala podati kratek program, ki bo dal potrebna navodila izobraževalnim klubom, na kak način naj se proslavi Materinski dan. Naj bo geslo vsake članice za prihodnja dva meseca: Vse za mater!

Podružnice, kjer nameravate ustanoviti izobraževalne klube, dopisujte z menoj v vseh slučajih! Vam bom rade volje podala vsa navodila.

Albina Novak.

Glasovi od naših podružnic

Št. 1, Sheboygan, Wis. — Naša podružnica plačuje bolniško podporo v svoti \$5.00 vsem tistim članicam, ki so že šest mesecev pri podružnici, ter so dva tedna ali dalj pod zdravniško oskrbjo, in imajo asesment plačan ob času bolezn; katera nima plačanega, ne dobi podpore. Vsaka članica je upravičena do bolniške podpore le enkrat na leto. Bolne članice se naj naznanijo tajnici. — Marčeva seja je bila dobro obiskana in vsestransko zelo pomembna in prijetna. Po seji smo pokusile nove kuhinjske recepte, ki sta jih prinesli izdelane Mrs. Ivanka Ribich in Mrs. Christie Rupnik. Lepa hvala! — Mary Krainc, tajnica.

Št. 2, Chicago, Ill. — Odslej bomo imele seje vsak drugi in ne več vsak četrti četrtek v mesecu. Namesto prvotno nameravane bunco party bo plačala vsaka članica 50c v društveno blagajno za to sezono; to je bilo sklenjeno že na seji februarja meseca. Naše članice so opravile velikonočno dolžnost med časom sv. misijona, ki je bil zaključen 15. t. m. — Frances Vreček, tajnica.

Št. 3, Pueblo, Colo. — Naša dekleta so se začela silno zanimati za S.Ž.Z. Ker govore le angleško in se same med seboj najbolje razumejo, se nameravajo združiti v različnih izobraževalnih klubih in delovati pod okriljem S.Ž.Z. Kažejo veliko veselje do dela in nadaljnega medsebojnega izobraževanja. Pri nas imamo jako veliko mladih deklet. Matere, le dajmo jim korajžo in sodelujmo z njimi! Boljšega ne moremo storiti zanje, kakor

jim pomagati, da se združijo v naši Zvezzi. Dekleta le korajžno skupaj! Ne bom vam žal, dosegle pa boste lahko prav velike uspehe. Katera bi rada kaj več zvedela, naj se priglasijo pri Miss Mary Glac, 1233 Eiler Ave. — Marg. Kozjan, tajnica.

Št. 4, Oregon City, Ore. — Prilagam sliko, na kateri vidite naš že od ustanovitve naše podružnice obstoječi odbor. Ker sem jaz najmanjša med njimi, sem mislila da bo najboljše, da si denem klobuk na glavo. — Pri podružnici ni veliko

CELOTNI ODBOR PODR. ŠTEV. 4, OREGON CITY, ORE.

Spredaj: Rt. Rev. Msgr. A. Hillebrand V. G., in slov. misijonar Rev. Odilo Hajšek, O.F.M. — Odbornice in članice, po vrsti od leve proti desni: Mary Papez, Agnes Brezar, Mary Gerkman, Mary Plantan, Mary Kestnar, Mary Polajnar, Johanna Herbst, Mary Hrovat, Frances Luzar, Mary Turnshek, Josephine Misley.

spremenbe; sedem članic je prestopilo k novo-ustanovljenim podružnicam po njihovih naselbinah, ena je odšla nekam v Utah, ena je pa nanovo pristopila. Na sejah se imamo veselo; vreme je izredno lepo in toplo, dela se bolj malo, kakor poyosod, — drugih novic pa zaenkrat ni. — Mrs. Mary Plantan, predsednica.

Št. 5, Indianapolis, Ind. — Odslej bodo seje vsako prvo sredo v mesecu. Članicam se moram zahvaliti, da se tako številno udeležujejo naših sej; tako bomo res napredovale. — Jennie Gerbeck, tajnica.

Namesto prvotno nameravane igre bomo priredile piknik 14. junija. Skupno sv. obhajilo za Veliko noč smo opravile dne 15. marca. Več članic je zbolelo na flu, med drugimi tudi jaz, podlegla ji pa, hvala Bogu, ni nobena. — Veseli me, da je zopet zavladal mir in sloga pri podružnicah in članicah naše organizacije. Pregovor pravi, da je sloga od Boga; kjer je pa Bog, tam je tudi njegov blagoslov. Torej le krepko naprej po začrtani poti, dokler ne bo v naših vrstah vsaka zavedna Slovénka. Neka članica naše podružnice mi je rekla, da ima veliko časnikov naročenih, toda izmed vseh ji je najljubša Zarja, ki je ne da za vse druge skupaj. Tudi jaz se vselej razveselim, kadar mi pismo noša prinese Zarjo; takoj odložim vse drugo delo in ne preneham prej, dokler je ne prečitam od začetku do konca. — Annie Koren, predsednica.

Št. 6, Barberton, Ohio. — Pripravljamo se, da vprizorimo igro “Pri kapelici”, ki še ni bila igrana v naši naselbini. Igra je jako lepa; šaljivih prizorov ne manjka, resnih pa tudi ne. Vloge so vse v pravih rokah, zato ste lahko brez skrbi, da se boste zopet pošteno nasmejali. Videli boste prave starokrajske žandarje, ki tirajo v ječo nedolžnega Ivana, ki se poslavlja od matere in neveste. Zabaval pa vas bo vaški pastir Jurček, dekla Agata in druga dekleta in fantje. Igra bo vprizorjena 18. aprila, to je drugo soboto po Veliki noči. Vstopnina 50c za odrastle, 10c za otroke. Pričetek točno ob sedmih zvečer. Po igri ples. Za dobro postrežbo bo vsestransko poskrbljeno. Prijazno vabimo vse. — Naša prihodnja seja bo na Velikonočni pondeljek ob 7. uri zvečer, namesto na Vel. nedeljo. Za 15. marca smo naročile slovesno sv. mašo in smo tedaj opravile svojo velikonočno dolžnost. Na zadnji seji nas je prav prijetno iznenadila bivša tajnica Frances Smrdelj, ki je prinesla za vse prav okusno malico. Lepa hvala! Mrs. Alojzija Zupec, naša predsednica pa je precej nevarno zbolela in je že 14 dni v zdravniški oskrbi. Vse ji iz srca želimo skorajšnjega okrevanja. — Frances Ošaben, tajnica.

Št. 8, Steelton, Pa. — Še na januarski seji smo sklenile, da ne bomo nobene članice zalagale dalj kakor dva meseca; če dva meseca ne plača pri podružnici, jo bomo tretji mesec naznanile na gl. urad kot suspendano. Nekatero smo zalagale

po več mesecev, potem so pa pustile. Drage mi sestre, pomislite, da ste pri Zvezi za svojo lastno korist. Vsak mesec dobivate zelo poučljiv list Zarjo, ki je vreden sam \$3.00 na leto. Koliko članic jo težko pričakuje vsak mesec in ko jo dobi, je ne da prej iz rok, dokler cele ne prečita. Razen tega dobijo v slučaju naše smrti naši mili \$50.00 ali pa \$100.00 podpore. Članice se nas bodo spominjale, ko bomo že v črni zemlji spale. Tukaj se lepo združujemo in spoznavamo, ko smo razkropljene po celi širni Ameriki. Če bi katera nujno potrebovala pomoči, ali jo bo kje drugje dobila, kakor pri svojih lastnih rojakinjah? vsaka narodnost skrbi le za svoje. — Pri naši podružnici damo dekletom poseben dar, ko se omožijo.

Drage sestre po celi Ameriki: Brale ste, kaj je glavni odbor sklenil na letni seji glede nove kampanje. Ne bodimo zadovoljne s tem, kar že imamo, temveč zasukajmo rokave in pridobimo več. Vsaka ima vsaj eno dobro prijateljico, ki jo naj pripelje na prihodnjo sejo. Tako bo naša Zveza kar naenkrat poskočila na 6800 članic. Sklenimo, da bomo vsaka pripeljale eno novo, četudi jo bomo cel mesec april iskale. Pokažimo, da smo vse marljive delavke na društvenem polju! Matere, pripeljite svoje hčere k naši lepi organizaciji! lepšega mesta zanje ni, kakor je S.Ž.Z.

Končno naj še naznamim članicam naše podružnice, da bomo imele skupno sv. obhajilo ob času sv. misijona. — Dorothy Dermeš, tajnica in gl. odbornica.

Št. 9, Detroit, Mich. — Da okrepimo svojo izsušeno blagajno, smo sklenile, da priredimo card party pogosto, vsakokrat na domu druge članice. Do sedaj smo se zbrale enkrat pri Mrs. Mišica, enkrat pa pri Mrs. Potočnik. Obakrat se je vsestransko zelo povoljno obneslo. Na programu sta še dve podobni prireditvi: prihodnja bo 26. marca zvečer na domu pri Mrs. Jacob Kauchich. Da smo imele do sedaj tako lep uspeh, so veliko pripomogli naši š. g. duhovniki s svojimi oznanili. Prav lepa hvala jim za to! Na Belo nedeljo bo naša podružnica priredila card party in ples v prid naše mile in drage nam slovenske cerkve Sv. Janeza Vianea. — Mrs. Agnes Raski je že precej časa bolna in se nahaja v bolnišnici. Da! Bog, da bi kmalu okrevala! — Velikonočno dolžnost je naša podružnica opravila 15. marca. — Theresa Caizer, tajnica.

Št. 10, Collinwood, Ohio. — Zaria je začela izhajati veliko holi zgodaj, kar je prav, in od vseh krajev pišejo noter podružnice, kaj delajo. Tudi me smo priredile v tem letu zabavo in večerjo. Naše kuharice so pripravile okusen gulaš, potice, domače flancate in ne vem, kaj še vse. Vstopnina je bila samo 50c za vse skupaj. Kljub temu, da niso kuharice ničesar otkor prosile, temveč so kratkoma kumile vse kar so potrebovale, so napravile \$87.00 čistega dobička za našo blagajno.

— Preteklo leto, je bila naša sestra Mary Glavan hudo prizadeta vsled brezposelnosti in bolezni. Ko so naše članice to vidile, so se podale koj na delo; sestra Urbas in sestra Poznič sta sklicali par članic skupaj in vse skupaj so v par dneh nabrale svoto \$63.00 zanjo, zraven pa še živeža, obleke in raznih drugih stvari; naši trgovci so seveda največ pripomogli. Človek ne bi nikoli verjel, da je med nami toliko usmiljenih src, ki nam pomagajo, kadar je sila. V istem duhu bomo šle naprej. Že sedaj nas je prav lepo število skupaj, če se pa dobro poprimemo dela, nas bo danes leto morda dvakrat toliko. — Frances Salmich, članica.

Iz zasebna pisma smo zvedeli, da je tajnici podr. št. 10, Mrs. Milavec, pred kratkem umrl sin v najlepši mladeniški dobi. Žalostni materi izrekamo srčno sožalje. — Urednica.

Št. 11, Eveleth, Minn. — Naše članice in drugo občinstvo vljudno vabim na našo prihodnjo veselico, ki se bo vršila 5. aprila zvečer v City Hall. Odbor pridno pripravlja vse potrebno, da bo zabava tem večja in da bodo naši udeleženci tem boljše postreženi. To pot se pripravlja nekaj novega; pridimo pogledat, kaj! — Članstvo naše podružnice se veča; danes ko to pišem, imamo že devet novih članic. Sestre, le tako naprej!

V dolžnost si štejem, da se v imenu celega članstva prav iskreno zahvalim cenjenemu občinstvu, ki je prišlo na našo zadnjo veselico 14. februarja. Hvala onim, ki so prodajale vstopnice, hvala tudi onim, ki so darovale jestvine. Prav lepa hvala tudi članicam sosednje podružnice, ki so nam izkazale sosestrsko prijaznost in iskrenost.

Kampanja je v teku. Vse na noge za novimi članicami! Pred seboj imamo še ogromno delo. Razjasnimo drugim rojakinjam pomen, delo in korist naše Zveze, ter jih priklopimo naši krepki armadi! — Jennie Ozanich, tajnica in gl. odbornica.

Št. 12, Milwaukee, Wis. — Naša podružnica bo priredila domačo zabavo 18. aprila, v soboto večer, začetek ob osmih, v Deličkovi dvorani (prej Tomše). Vabimo članice sosednjih podružnic št. 43, Bay View, in št. 17, West Allis, Wis. Posebno pa glejte ve, članice naše lastne podružnice, da ne bo niti ena izostala. Zabavali se bomo prav lepo po domače; vsega dobrega bo dovolj. Ne pozabite na to zabavo. — Pripravljalni odbor: Mary Kopač, Josephine Martincic in Marg. Rintonia, tajnica.

Št. 13, San Francisco, Calif. — Ravno danes, ko te vrstice pišem, smo spremile eno izmed članic naše podružnice k večnemu počitku. Bila je to sosestra Kristina Laušin, ki je bila naša članica že od ustanovitve. Naša podružnica ji je priredila jako lep pogreb, ki so se ga menda prav vse članice udeležile, za kar se jim v imenu Zveze zahvaljujem. In dokler je pokojna sosestra ležala na bolniški postelji, so jo naše članice zvesto obiskova-

le in tolažile, ter s tem pokazale pravo sosestrsko ljubezen napram njej in njeni družini.

Naznanjam vam, da sem bila zadnji čas tudi sama zelo bolna; najprej sem dobila flu, potem se je pa pridružila še pljučnica, ki me je šest tednov držala v bolniški postelji. Tudi za svojo lastno osebo se moram zahvaliti članicam, ki so me ob času bolezni tako rade obiskovale, da skoraj nisem imela časa misliti na svoje bolečine. Posebno sta zame skrbeli prejšnja predsednica in sedanja predsednica Mrs. Nemanič, ki sta me venomer spraševali, s čim bi mi mogli postreči, da bi bila prej boljša. Kadar pride bolezen, je pa le dobro imeti veliko prijateljev. V tem oziru mi je bilo zelo ustreženo, ko so prihajale obiskovalke od sedmerih različnih društev. Vsem skupaj se prav lepo zahvalim, posebno pa Mrs. A. Bezek, ki mi je bila tako spretna in urna strežnica, da sem se v razmeroma kratkem času mogla otresti neljube mi bolezni.

Pohvaliti moram tudi vse dopisovalke, ki ste napisale tako lepe dopise v marčevi številki Zarje. Tako je prav. Treba je kar brez obotavljanja prijeti za pero in nekaj napisati, nekaj naj pa urednica popravi, pa bomo vedno hitro zvedele vse novice od New Yorka, pa do San Francisca, kar jih želimo vedeti. Da, le pišite in vpodbujajte ostale slovenske žene po širni Ameriki do večjega napredka in večje zmage za S.Ž.Z.; to je edina pot, da pridobimo slovenski ženi večji ugled in boljšo mesto v javnosti. Bilo nam je obljubljen in tudi izkazano, da bomo prejemale našo priljubljeno Zarjo vedno že ob koncu prejšnjega meseca. Mislim, da nam bo s tem vsem skupaj zelo ustrezno, ker bomo imele prilliko brati vsa najnovejša poročila še pred sejo, četudi se ta vrši prvi teden v mesecu. Že tukaj se je pokazalo, da smo napredovale v tem letu. — Barbara Kramer, II. gl. podpredsednica.

Št. 14, Nottingham, Ohio. — Članice tu v Nottinghamu ali v Novi Beli Ljubljani se pridno pripravljamo za banket, ki ga bomo imele dne 18. aprila, da povečamo našo blagajno, ki gre zmeraj navzdol. In smo tako napravile, da bodo lahko vse članice kupile vstopnice za ta banket, ker bodo stale samo 50c. Pripeljite tudi svoje prijateljice seboj! Vljudno vabimo vse naše sosednje podružnice iz Clevelanda in okolice, da nas obiščejo in se skupno razveselimo tu v Novi Beli Ljubljani. Ne pozabite, v soboto, 18. aprila ob 7. uri zvečer v Slov. Društvenem Domu na Recher Ave. Izvrstna godba za ples. — Theresa Škur, tajnica in županja iz Nove Bele Ljubljane.

Št. 17, West Allis, Wis. — Naša redna mesečna seja je bila ta mesec bolj slabo obiskana, ker je bilo izredno slabo vreme. Vendar je vsem tistim, ki se je niso udeležile, lahko žal; zabavale smo se prav

prijetno pri sosestri Mrs. M. Petrich. Pripravila nam je okusnega prigrizka in dobre kapljice; v imenu podružnice se ji lepo zahvaljujem za tako lepo postrežbo in gostoljubnost. Igrale smo bridge. Jaz sem bila tako srečna, da sem dobila dresser scarf, ki ga je tudi darovala Mrs. Petrich. Hyala ji! — Prihodnja redna mesečna seja se bo vršila dne 12. aprila pri naši predsednici Mrs. J. Schlosar, 4903 National Ave., kjer se nam zopet nekaj boljše obeta. Vdeležite se je polnoštevilno in pripeljite kaj novih članic seboj! — Jennie Južina, tajnica.

Št. 18, Cleveland, Ohio. — Začnši z mesecem marcem se bodo naše seje vršile vsako prvo sredo v mesecu namesto tretjo. Prosim, članice, da to naznanilo upoštevate. — Angela Jaklič, tajnica in blagajničarka.

Št. 19, Eveleth, Minn. — V imenu naše podružnice se prav lepo zahvaljujem vsem udeležencem naše maškeradne veselice dne 15. februarja. V teh slabih časih res nismo pričakovale tako lepega uspeha. Naj se zahvalim tudi vsem članicam, ki so prodajale vstopnice. Najbolj se je odlikovala naša sosestra Mrs. Mary Brinc. Dasiravno je že stara 70 let, je vedno še tako čvrsta in delavna, da je prodala nad 100 vstopnic. Ko bi le podružnica štela veliko takih članic. Zahvaljujem se tudi vsem drugim članicam, ki so na kateri koli način pomagale pri veselici.

Sosestra Terezija Urbina je 8. februarja praznovala srebrno poroko v krogu svojih prijateljev. Naša podružnica ji je poklonila košarico cvetlic in \$10.00 za spomin. Želimo ji, da bi dočakala še zlato poroko in nas tudi takrat povabila vse skupaj. — Gabrijela Masel, blagajničarka.

Št. 20, Joliet, Ill. — Na Velikonočni ponedeljek, dne 6. aprila zvečer, priredi naša podružnica plesno veselico v Slovenija dvorani. Vljudno vabimo vse članice iz Joliet, Rockdale in vse bližnje okolice. Na razpolago bo dobrega prigrizka in sicer zastoj. Tudi godba bo prvovrstna, namreč Rudolf Daitchman in njegov orkestr. Vse članice, ki imajo vstopnice, pa jih še niso prodale, so prošene, naj jih vrnejo pred veselico.

Naša podružnica je nekako zaostala pri pridobivanju novih članic, sedaj pa, ko je vse v lepem redu, začnimo zopet delovati s podvojenimi močmi. Ko je bila nedavno Mrs. Prislind med nami, nam je razložila podrobnosti o novi kampanji. Ker so bile te že ponovno objavljene v Zarji in drugod, jih ne bom tukaj še enkrat navajala. Pravim pa, da bi bilo lepo, ko bi naša podružnica odnesla katero izmed nagrad. — Anna Pluth, tajnica.

Št. 21, West Park, Ohio. — Spomlad je tukaj in ž njo prihaja novo življenje. zbuđi se zopet narava iz dolgega zimskega spanja, tako se tudi človek zbuđi in

se počuti bolj živahen in vesel. Tudi naša podružnica št. 21, se je prebudila po dolgem spanju; gotovo se druge podružnice sprašujejo: Ali je št. 21 popolnoma zmrznila? Ni ne, res nas ni veliko, ampak držimo lepo skupaj. Od vseh društev in klubov kamor spadam, se najbolj veselim seje naše S.Ž.Z. in da bi bile vse seje v tako velikem številu obiskane kakor je bila zadnja, to bi bilo prijazno in marsikaj dobrega bi lahko ukrenile. V kratkem času bom zopet preskrbela tukaj šolo za pridobitev državlanskega papirja; vsi tisti ki ste pred dvema letoma dobili svoj prvi papir, boste lahko zdaj vložili prošnjo za drugega.

Tem potom naznanjam občinstvu, da priredi naša podružnica dne 12. aprila, ob 7. uri zvečer, v Jug. Del. Narodnem Domu lepo komično igro, "Svojeglavna Minka"; seveda, po igri bo ples in prsta zabava do 9 ure jutraj. Galilejske vode in drugih pokrepčil bo tudi dovolj. Torej vabimo vse članice, da se gotovo udeležijo te prireditve in pripeljejo seboj svoje boljše polovice in otroke, dekleta svoje fante, in sploh vsaka članica naj povabi vse svoje prijatelje in prijateljice. Obenem vabimo tudi članice iz bližnjih podružnic, da nas posetijo ta dan, videle ne boste samo igre ampak slišale tudi lepo petje.

Od sedaj naprej se vrši naša redna seja vsako prvo sredo v mesecu, toraj bo prihodnja seja v sredo 1. aprila. Prosim, vzemite to vse na znanje. Tudi prosim vse članice, da se potrudijo, da pridobimo vse slovenske žene in dekleta v naši nasebini v naše vrste, namreč pod okrilje S.Ž.Z. Res so sedaj slabji časi, pa vendar je mesečni prispevek tako majhen, 25 centov, da to lahko vsaka pogreša. Toraj le malo korajže, rokave zavihat in vse na delo, posebno sedaj, ko je kampanja v teku. — Cecilia Brodnik, tajnica.

No. 23, Ely, Minn. — From now on our meetings will be held every first Sunday of the month, instead of the third Sunday. The next meeting will take place on Easter Sunday at 7:30 P.M., followed by a program and luncheon. — Mary Stukel, Secretary.

Št. 24, La Salle, Ill. — Dne 16. februarja se je vršila pri nas redka družinska slavnost. Naša članica Mrs. Mary Kastelec je na ta dan obhajala zlato poroko. Naše iskrene častitke! — Mary Kastigar, tajnica.

Št. 26, Pittsburgh, Pa. — Dne 6. aprila, to je na Velikonočni ponedeljek, bo naša podružnica priredila igro in veselico. Igra se zove "Junaške Blejke" in je zgodovinska igra s petjem, v štirih dejanjih. Vsebinska deloma resna, deloma šaljiva. Nastopilo bo 19 igralk, vse v narodnih nošah. Videli boste, kako so se ženske znale vojskovati proti Francozom, ki so 1. 1813 hoteli oropati cerkvyco Matere Božje na Blejskem jezeru. Članice, pridite vse, in pripeljite svoje prijateljice!

Vstopnina k igri in veselici za odrastle 50c, za otroke 15c. Začetek ob pol osmih.

Nadalje naj tudi povem vsem članicam S.Ž.Z. širom Amerike, da je naša podružnica v pol leta, to je od meseca julija do decembra, podarila cerkvi Matere Božje na 57. St. tri oltarne prte, ki so stali \$135.00, cerkvi sv. Nikolaja v Milvale pa \$10.00 v gotovini. Za pokojno Marto Umolac so se brale tri sv. maše, za kar smo darovale \$8.00. Nadalje smo podarile pevskemu dr. Prešernu \$10.00, novorojenčkom \$10.00, novo omoženim članicam \$15.00, in vdovam \$35.00, tako, da je v tem času naša podružnica vsega skupaj darovala \$235.00 v dobre namene. Pa imamo še vseeno lepo svoto v blagajni. Zatoraj s ponosom in radostjo kličem našim članicam: Le delujmo skupaj še z naprej, kakor smo dosedaj, pa bo naša podružnica lahko še marsikomu pomagala. — Mary Besal, tajnica.

Št. 28, Calumet, Mich. — Ker bi morala naša prihodnja seja priti ravno na Veliki četrtek, ko gremo vsi v cerkev, smo jo za ta mesec preložile na torek večer po Veliki noči, to je 7. aprila. Članice, vabimo vas, da pridete vse. Treba se bo pogovoriti o mnogo stvareh; imele bomo pa tudi nekoliko programa in malo zabave. Pridite! — Mary Puhek, podpredsednica in zapisnikarica.

Št. 30, Aurora, Ill. — Tem potom obveščam članice št. 30, da smo premenile čas seje, kakor to zahteva naša glavna tajnica; od zdaj naprej bodo naše seje vsak prvi torek v mesecu, veste to je takrat, ko je "ta veliki borgen dej" ali "Open air market" na Hankes Ave. Vsaka članica, ki gre tja gori, naj pusti en kvoder doma, da bo za zvečer za na sejo.

Toraj, prosim, ne pozabite, in pridite vse, da postane kaj bolj živahno. Prosim Vas tudi, da bi skušale vsaka vsaj eno novo članico dobiti, ker čim več nas bo, tem lažje bomo pomagale naši blagajni. Imamo namreč blagajničarko, ki neče majhne blagajne; ona kar po mizi udari: "Jaz čem denarja v blagajno!" kar ji pa jaz ne zamerim. — Frances Kranjc, tajnica.

No 33, New Duluth, Minn. — Just a few lines, to let you know what we are doing here in Duluth, Minn. We had a few bunco and card parties this winter which is about the only enjoyment for this time of the year. Naturally, we always managed to be present. The work has been slack all winter as in most other places. However I can say a good word about the weather; during the whole winter we had very little snow to speak of; it seemed more like spring than winter. A few weeks ago our young people of the parish gave a play at the Community Hall; it was a great success. We have some very good actors among the folks here. They should be thanked for their beautiful singing of Slovene songs. — A member of S. L. U.

Št. 38, Chisholm, Minn. — V teh slabih časih je vsaj sedanja zima imela u-smiljenje z nami; kaj podobnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje v naši naselbini. Kaj nam prinese marec, ni še nič gotovega: mnogo mu ni verjeti, ker pregovor pravi, če z glavo ne zvije, pa z repom. Pa saj se ga ne bojimo, ker bo kmalu pomlad pridihala v deželo. Upam, da bo pomlad prisijala tudi v našo podružnico. Sklenile smo, da bomo pridobile kar največ novih članic, da bomo tudi letos deležne nagrade kakor preteklo

leto. Mrs. Kramer tam doli pri Zlatih Vratih! le še obljubi en desetak, pa boš videla, da bo spet prirajžal v našo blagajno. Sprejem in malo prigrizka obenem bomo imele precej prvo sejo po Veliki noči. Potrudimo se! Vsaka naj pridobi samo eno novo, pa jih bomo takoj imele dve sto. Kot katoličanke smo obvezane, da opravimo svojo velikonočno dolžnost; na Materinski dan 10. maja bomo imele skupno sv. obhajilo. Naše seje se bodo vršile odslej vsako prvo sredo. — Annie Trdan, tajnica.

Št. 41, Collinwood, Ohio. — Na zadnji seji smo sklenile, da opravimo velikonočno sv. spoved 28. marca ter prejmemo skupno sv. obhajilo 29. marca pri osmi sv. maši; prosim članice, da se v obilnem številu udeležijo. Prihodnjo sejo bomo imele 2. aprila ob osmih zvečer v navdanih prostorih. Treba bo nekaj ukreniti zaradi obletnice ustanovitve naše podružnice, ki bo 19. maja. Do takrat moramo imeti sto članic, če ne več. Vsaka naj pripelje eno novo na prihodnjo sejo. Tudi ne pozabite vse priti na sejo; eno uro se bošte že odtrgale, saj ni to vsak dan, temveč samo enkrat na mesec. — Mary Lusin, predsednica.

Št. 44, Valley, Wash. — Naša članica Helena Rambo se je dne 10. feb. poročila z Johnom Marklin. Slovesnost se je začela s poročno sv. mašo. Zvečer smo imele ples v dvorani. Kot poročno darilo smo kupile nevesti lepo posteljno pregrinjalo za spomin od S.Ž.Z. Želimo ji obilo veselih in srečnih dni v zakonu. — Prihodnjic bom poročala, kako se je naša podružnica začela, ter popisala našo težko in trdo pot do sedaj. — Marie Omejc, predsednica.

Nasveti za kuhinjo

Recepti podružnice št. 1.

Mrs. Mary Ribich je prinesla na sejo recept za takozvani Chow' chow'.

Vzemi dve glavi zelja in dve karfijoli. Zreži na majhne kosce ter prideni en kvart zrezanega korenja. Vse skupaj kuhaj, da je mehko. Odlij vodo in ohladi. Ko je ohlajeno, tej zmesi prideni en kvart majhne čebule, ter en kvart debele, na drobno zrezane, — pol kvarta zrezanih zelenih paradižnikov, en kvart zelenih in tudi zrezanih kumar. V lonec deni eno galono jesiha, en funt rujavega in dva funta belega sladkorja, dve žlički ženofove moke, eno žličko tunoroke, dve žlički popra. Vso zrezano zelenjavo nato stresi v lonec, ter dodeni eno šalčko moke. Kuhaj tako dolgo da zavre, in večkrat premešaj, ter nato deni v steklenice. Ta jed se servira poleg mesa.

Mrs. Cristina Rupnik je na sejo prinesla vinske šnite ali trijet, ki se takole napravi: — Opeci zrezke

belega kruha na obeh straneh. Položi jih v skledo in potresi s cimetom, ter polij s sladkim, kuhanim in ohlajenim vinom. Pusti stati kake pol ure, nakar lahko daš na mizo.

Mrs. Ivanka Ribich nas je pogostila z sirovim strudelnom. Za testo vzemi: eno jajce, eno žlico sirovega masla, eno in pol šalčke moke, ter žličko soli. Testo mesi vsaj četrt ure, nakar ga deni na topel prostor počivat za kako uro. Ko je testo spočito, ga na tanko raztegni ter namaži z sledečim nadevom: — Mešaj dve zvrhani žlici sirovega masla tako dolgo, da se speni, nato prideni tri žlice sladkorja, ter dva rumenjaka. Vse dobro zmešaj. Nato prideni en funt sirovega sira (cottage cheese) in zmešaj. Posebej vtepeno beljake prideni zraven, ter še malo limonine lupine za dišavo. S tem namaži testo ga zvij in peci pri srednji vročini kake tričetrt ure.

M. P.

FINANČNO POROČILO S. Ž. Z. ZA MESEC FEBRUAR 1931.

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Knjige	Iskaz.	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	\$ 15.60	\$ —	\$ —	\$ —	\$ —	\$10.40	\$26.00	104
2.	Chicago, Ill.	10.20	2.25	—	—	—	6.80	19.25	56
3.	Pueblo, Colo.	18.75	3.00	2.00	—	—	12.50	36.25	125
4.	Oregon City, Ore.	4.50	—	—	—	—	3.00	7.50	30
5.	Indianapolis, Ind.	6.00	—	—	—	—	4.00	10.00	40
6.	Barberton, Ohio	10.35	3.00	—	—	—	6.90	20.25	69
7.	Forest City, Pa.	7.35	—	—	—	—	4.90	12.25	49
8.	Steeltown, Pa.	6.90	4.50	—	—	—	4.60	16.00	46
9.	Detroit, Mich.	8.25	—	—	—	—	5.50	13.75	55
10.	Cleveland, Ohio	64.05	4.50	—	—	1.00	42.70	112.25	417
11.	Eveleth, Minn.	9.45	4.50	—	—	—	6.30	20.25	55
12.	Milwaukee, Wis.	13.50	4.50	—	—	—	9.00	27.00	90
13.	San Francisco, Calif.	10.95	—	—	—	—	7.30	18.25	73
14.	Nottingham, Ohio	34.50	—	1.00	—	.25	23.00	58.75	230
15.	Newburg, Ohio	20.40	.75	—	—	—	13.60	34.75	109
16.	So. Chicago, Ill.	8.70	—	3.50	—	—	5.80	18.00	58
17.	West Allis, Wis.	4.95	—	—	—	—	3.30	8.25	33
18.	Cleveland, Ohio	7.05	—	—	—	—	4.70	11.75	32
19.	Eveleth, Minn.	24.45	.75	—	—	—	16.30	41.50	163
20.	Joliet, Ill.	33.60	—	1.50	—	.50	22.40	58.00	224
21.	Cleveland, Ohio	7.20	1.50	—	—	—	4.80	13.50	48
22.	Bradlev, Ill.	3.15	—	—	—	—	2.10	5.25	21
23.	Ely, Minn.	12.30	3.75	—	4.00	—	8.20	28.25	82
24.	La Salle, Ill.	6.60	—	—	—	—	4.40	11.00	44
25.	Cleveland, Ohio	63.60	9.75	2.00	4.00	—	42.40	121.75	424
26.	Pittsburgh, Pa.	17.85	.75	—	—	—	11.90	30.50	113
27.	North Braddock, Pa.	6.75	—	—	—	—	4.50	11.25	45
28.	Calumet, Mich.	10.80	.75	2.00	—	—	7.20	20.75	67
29.	Broundale, Pa.	3.00	—	—	—	—	2.00	5.00	20
30.	Aurora, Ill.	2.70	—	—	—	—	1.80	4.50	18
31.	Gilbert, Minn.	6.00	—	—	—	—	4.00	10.00	40
32.	Euclid, Ohio	12.15	—	—	—	—	8.10	20.25	78
33.	New Duluth, Minn.	3.60	—	—	4.00	—	2.40	10.00	24
34.	Soudan, Minn.	4.05	—	—	—	—	2.70	6.75	27
35.	Aurora, Minn.	1.65	—	—	—	—	1.10	2.75	11
36.	McKinley, Minn.	6.75	—	—	—	—	4.50	11.25	45
37.	Greaney, Minn.	2.85	—	—	—	—	1.90	4.75	19
38.	Chisholm, Minn.	15.15	1.50	—	—	—	10.10	26.75	101
39.	Biwabik, Minn.	3.45	—	—	—	—	2.30	5.75	23
40.	Lorain, Ohio	2.55	—	—	—	—	1.70	4.25	17
41.	Cleveland, Ohio	10.80	6.75	—	—	—	7.20	24.75	72
42.	Maple Heights, Ohio	2.25	—	—	—	—	1.50	3.75	15
43.	Bay View, Wis.	3.30	1.50	—	—	—	2.20	7.00	22
44.	Valley, Washington	1.05	—	—	—	—	.70	1.75	7
45.	Portland, Oregon	3.45	1.50	—	—	—	2.30	7.25	23
46.	St. Louis, Mo.	3.45	2.25	—	—	—	2.30	8.00	23
Skupaj		\$535.95	\$57.75	\$12.00	\$12.00	\$1.75	\$357.30	\$976.75	3,487

Naročnina na Zarjo, 3 ne-članice 6.50
 Nekaj oglasov v Zarji za leto 1930 38.70

Skupni dohodki v februarju \$1,021.95

Stroški:

Edinost Publishing Co., tiskanje Zarje in poprava imenika	\$210.66
Edinost Publishing Co., pisemski papir in koverta za gl. odbornice, duh. nadzornika in tajnice podružnic	49.75
Kaspar American State Bank, exchange za nov. in dec.	1.65
National Council Catholic Women, letna članarine	10.00
Uradna soba za februar	10.00
Predplačilo na poštnem uradu za feb. in marč. štev. Zarje	20.00
Razpošiljatev feb. Zarje: delo, znamke in prevoz na P. O.	19.40
Prenos Zvezinega inventarja v nove uradne prostore	4.00
Nova stelaža (shelves) v uradni sobi	5.00
Rev. Anton Schiffrer, plača za februar	10.00
Marie Prislund, plača za februar	25.00
Josephine Račić, plača za februar	100.00

Skupaj \$465.46

Balanca 31. jan. 1931 \$17,317.75
 Dohodki v februarju 1,021.95

Skupni dohodki 28. feb. 1931 \$18,339.70
 Skupni stroški 28. feb. 1931 465.46

Preostanek v blagajni 28. feb. 1931 \$17,874.24

Josephine Račić, gl. tajnica.

PREGLED KAMPANJE MESECA FEBRUARJA.

Št. Podružnica	Štev. novih članice, ki jih je pridobila	Ime članice
1. Sheboygan, Wis	—	
2. Chicago, Ill.	3	Josephine Račić
3. Pueblo, Colo.	4	Marg. Mehle in Frances Glac
4. Oregon City, Ore.	—	
5. Indianapolis, Ind.	—	
6. Barberton, Ohio	4	Frances Osaben
7. Forest City, Pa.	—	
8. Steelton, Pa.	4	Dorothy Dermes
	2	Mary Tezak
9. Detroit, Mich.	—	
10. Collinwood, Ohio	2	Anna Baraga
	1	Helen Laurich
	1	Mary Intihar
	1	Jera Pizmoht
	1	Rose Urbancic
11. Eveleth, Minn.	5	Jennie Ozanich
	1	Mary Oberstar
12. Milwaukee, Wis.	1	Jera Pintar
	1	Anna Prelaznik
	1	Josephine Pung
	1	Louise Šenica
	1	Gertrude Tratnik
	1	Katarina Tratnik
13. San Francisco, Calif.	—	
14. Nottingham, Ohio	—	
15. Newburg, Ohio	1	Carolina Hocevar
16. So. Chicago, Ill.	—	
17. West Allis, Wis.	—	
18. Collinwood, Ohio	—	
19. Eveleth, Minn.	—	Mary Virant
20. Joliet, Ill.	—	
21. West Park, Ohio	2	
22. Bradley, Ill.	—	
23. Ely, Minn.	1	Ursula Golob
	1	Mary Logar
	1	Mary Otrin
	1	Sophie Petric
	1	Frances Skala

Št. Podružnica	Štev. novih članice, ki jih je pridobila	Ime članice
24. La Salle, Ill.	—	
25. Cleveland, Ohio	7	Mary Otonicar
	1	Julija Bokar
	1	Frances Brancel
	1	Frances Drobnych
	1	Mary Mohar
	1	Anna Lauric
	1	Mary Lautizar
	1	Christina Mihelcic
26. Pittsburgh, Pa.	—	
27. North Braddock, Pa.	—	
28. Calumet, Mich.	1	Anna Stanfel
29. Broundale, Pa.	—	
30. Aurora, Ill.	—	
31. Gilbert, Minn.	—	
32. Euclid, Ohio	—	
33. New Duluth, Minn.	—	
34. Soudan, Minn.	—	
35. Aurora, Minn.	1	Mary Smolich
36. McKinley, Minn.	—	
37. Greaney, Minn.	—	
38. Chisholm, Minn.	1	Mary Korbar
	1	Anna Ruparcich
39. Biwabik, Minn.	—	
40. Lorain, Ohio	—	
41. Cleveland, Ohio	7	Margaret Poznich
	1	Mary Lusin
	1	Marion Penko
42. Maple Heights, O.	—	
43. Bay View, Wis.	2	Antonia Cverteznik
44. Valley, Wash.	—	
45. Portland, Ore.	2	Anna Sugura
46. St. Louis, Mo.	1	Theresa Gabrian
	1	Josephine Speck
	1	Mary Staker, sr.

Skupno število novih članic, ki so pristopile k S.

Ž. Z. v mesecu februarju.....78

Vzgoja otrok — največja umetnost

“National Council of Catholic Women”, znana ameriška ženska organizacija, je prišla do zaključka, da je najvažnejše delo, ki ga lahko stori v sedanjem času, primerno poučevati matere, kako naj vzgajajo svoje otroke. Za vsako obrt, za vsak poklic moramo izdelati gotovo predpisano šolo, za poklic pa, ki je najtežji in najvažnejši izmed vseh, vzgojo otrok v domači hiši, ni pa nobene predpisane šole, in matere so v največ slučajih primorane, da sledijo le svojemu naravnemu čutu glede vzgoje otrok, kar pa nikakor ni vedno zadosti uspešno in zadovoljivo. Da se tem razmeram čim prej odpomore, je zgoraj imenovana ženska organizacija sestavila poseben odbor, ki se naj bavi s tem vprašanjem in ukrene vse, kar se mu zdi umestno. V tem odboru je devet oseb: Rt. Rev. Edwin O’Hara, škof iz Great Falls, je predsednik; sledi sedem profesorjev-vzgojiteljev iz raznih katoliških univerz po Ameriki; in ena žena, izkušena mati in vzgojiteljica.

Imenovani odbor je pripravil članke in poročila, ki so bila prebrana in prerešeta na letnem zborovanju “Catholic Rural Life” v Springfieldu, augusta

1930, nato pa združena v posebni knjižici, ki obravnava sledeče predmete:

Katere vrste katoličane naj vzgoji domača hiša?

Vzgoja za materinstvo.

Verska vzgoja doma.

Učitelji kot pomočniki materam pri vzgoji.

Razumevanje in vodstvo doraščajočega otroka.

Vzgoja otroka predno začne hoditi v šolo.

Starši in otrok v šolski dobi.

Ta pamflet stane 25c in se naroča pri “The National Council of Catholic Women”, 1312 Massachusetts Ave., Washington, D. C. — Za članice S. Ž. Z., ki razumejo dobro angleško, bo primerno, da si to knjižico (latest pamphlet on Parent Education) omislijo.

Omenjeni odbor bo svoje delo nadaljeval in izdal od časa do časa primerno gradivo za matere vzgojiteljice.

Kakor morda že veste, je tudi Slovenska Ženska Zveza zastopana v National Council of Catholic Women po Mrs. Marie Priland, ki me je na vse to opozorila.

Urednica.

Editorial Remarks

What are we? Slovenians? Slovenics? Carniolians? Krainers? Austrians? Slovaks? Slavonians? Cheho-Slovakians? Illirians? Pannonians? Styrians? — These and many other names are more or less erroneously used for the designation of our little nation, which makes our nationality a mighty complicated affair. Mr. Joseph Gregorich, known as contributor to "Our Page of K.S.K.J. Glasilo", investigated the matter thoroughly and proposed that the word "Slovene" be used as noun and adjective all the time and everywhere; all necessary steps will be made in order that this designation be used exclusively in all dictionaries, encyclopedias, maps, etc.

Therefore, remember: I read, write and speak the Slovene language and respectfully love Slovene customs, and wish to see the Slovene section of Jugoslavia, the mother country of my parents. I know the colors of the Slovene flag,— they are white, blue, and red. I am buying Slovene books, subscribing to Slovene papers and magazines, playing Slovene piano rolls and Slovene phonograph records. I belong to several Slovene lodges. My boy friend is, like myself, an American-born Slovene; he belongs to Slovene sport clubs. We always patronize Slovene dances and stage productions. We go to a Slovene church and sing Slovene hymns in our Slovene choir. After all this do not fail to use the proper word: I am a member of the S——— Ladies Union.

* * *

You folks have probably never heard that the S. L. U. is represented in the National Council of Catholic Women, by our Supreme President, Mrs. Marie Prislant. Read the article "Vzgoja otrok največja umetnost" in the Slovene part of this number. Young mothers of our Union will show an appreciation for the general educational work, our Supreme President is closely associated with, by ordering the pamphlet mentioned in that article. It is just the thing we are interested in. Give our President an opportunity for a most favorable report on our cooperation with the National Council of Catholic Women.

* * *

I also want to call your attention to the Slovene article on friendship, written by Marie Prislant for this number. In many cases you can readily see which one of your lady friends is your true friend, when you are on the hunt for new members; the true friends will trust you and join the S. L. U., the false friends will find all sorts of excuses.

Another Slovene article in this issue deserves your highest attention:—"Naši klubi", by Albina Novak. Let us young ones get together and do something. Our mothers had very little opportunity for school education, still it was a great work to bring this Union to its present standing, not mentioning their work in other Slovene organizations. They have been and still are doing nothing but paving the way for us juniors, who had better opportunities for school education than they ever had, in order that we do bigger and better things in the future. Let us bring all our friends in the S. L. U., organize various clubs and work in the spirit of our time. There is no better opportunity for the American-born Slovene girls and ladies in general, to express themselves and to do their share in social and educational work, than to join the S. L. U., be active in their home branch, and contribute to the English section of Zarja. There is no rule in our by-laws, limiting this section to one page, or let us say, three pages; in case, we American-born members of our Union show sufficient interest, our English section will steadily grow. The S. L. U. is certainly giving us more opportunity and consideration than any other Slovene organization in America. Why not take advantage of this fact? — Read what "Ta Mala" has to tell you on this page. No doubt, many other girls will follow.

* * *

To do justice to our gifted member and contributor, Josephine C. Pluth of Branch 13, San Francisco, California, her attractive little poem is reprinted in this issue. By mistake, a few lines were omitted in the March issue.

* * *

Eleanor Novak of Cleveland, Ohio, shows exceptional cleverness for selecting good jokes, which bring tears to our eyes—of laughter, of course. She has sent quite a number of them. However, they will be served in small doses.

* * *

Mary Krainc of Branch 1, Sheboygan, Wisconsin, has sent in a letter written to her by a very dear girl friend, a stenographer a few years ago, now a missionary nurse in New Guinea. (As you know, New Guinea is an Island north of Australia.) This is a rare contribution. Read it and tell us how you enjoyed it.

* * *

Finally we come to names again. I feel that the heading of our section should not be "Maidens Realm". Many of us are married, still we love this section best, read it first and expect to find there something we need and enjoy. Folks, think hard and propose a more

suitable title. To the member who will send in the most appropriate name, a prize of \$2.50 will be awarded by the editor. (Letters received later than April 15th will not be considered.)

* * *

With best Easter wishes (I hope it will not rain), I remain yours

Josephine Racic.

—o—

Josephine C. Pluth:

MY THEME SONG

I.

I have been trying to write a song —
A new song with love for its theme.
For inspiration I've waited long;
I'll find it and end a mere dream.

Chorus:

Somewhere a song is waiting for me,
I know it's just hidden away.
Somehow I'll find that grand symphony,
For you'll help me find it some day.
'Twill be when you give me your word
true
And say that you'll always be near.
Then I'll write that love song just for
you,
And you'll be the theme of it dear.

II.

Then words will not mean a thing to me,
For you will be my little guide.
My notes will always be melody
Whenever you are by my side.

* * *

THE VOICE OF AN INTERESTED YOUNG MEMBER

To Our Girls: Reading "Our Page" of the K.S.K.J. regularly, we find it more interesting each time. I begin to question whether or not the "Maiden's Realm" might not be able to produce likewise some interesting articles.

Scattered throughout the English section of the Glasilo, we find philosophy, history, theology, combined with pranks, clever remarks and little innocent flirtations. Although we are comparatively a young organization, we have the initiative to follow the steps of the boys in "Our Page". Truthfully, girls, don't you agree with me?

Some of the articles require concentrated thought. The article written by the "Old Sport" concerning our real national name demands quite some thought. He doubts as to which is correct — Slovene or Slovenian.

The inhabitants of Soviet Russia are called Russians because they come from a country called Russia. The Scandinavians are known as such because of their home being Scandinavia, and furthermore the race from Austria is classified as Austrians. Jugoslavia, the home land of our people, is but a newly named section. Therefore, the name of our nationality was derived from translation only.

“A Slovene” is translated from the German “ein Slovene”. — The English language being of Anglo-Saxon derivation is more or less a second cousin to the German. Consequently, we believe the name is correctly translated “Slovene”.

Our Southern brothers who are today forming Yugoslavia, combined with the Slovenes and Croats, immediately after the World War published this announcement, “We are Serbs and not Serbians and much less Servians”. This definite and concise announcement made them known as Serbs and nothing else. Let us do the same thing. We shall call ourselves Slovenes. Gradually others will know us as Slovenes. This might be one way to solve the much disputed argument.

Let us prove ourselves worthy of these pages by donating some article to Maiden's Realm. The length of the item is immaterial, some interesting announcement, story, happening will be read with anxiety. Wouldn't it be fun to have girls write from all parts of the country? We would have the Maiden's Realm as a means of correspondence. Let us hear from all the branches of the S.Z.Z. in the next issue. The Zarja for the month of May will be most probably devoted to Mother's Day. Today we shall all make a firm resolution to write something lovely to our dear mother through the Zarja.

Cooperation—and we shall be successful!

From a girl who is vitally interested in the success of this page.

Ta Mala.

SHEBOYGAN FLASHES!

Knowing in advance that trying to patch our wits with Waukegan, would mean certain defeat, we accepted their challenge with good sportsmanship and tried our skill with the famous Waukeganites.

Although previously winning three consecutive matches the S.Z.Z. of Sheboygan met the expected defeat at the hands of the wood splitting, KSKJ. and SNPJ. of Waukegan.

Due to strange alleys and the strain of two matches is what had much to do with the defeat of our girls, even though they tried their utmost.

Never the less it was a pleasure to lose to the two genial teams.

I want to take this opportunity in behalf of the entire team and thank all the girls and those who so hospitably entertained and helped make our visit an enjoyable one. Hope we can prove our appreciation the first opportune time available.

We also wish to thank the Captains of the two teams, Miss Opeka and Miss Hodnik, for their wonderful management and co-operation in bringing about the much discussed double match games between Sheboygan and Waukegan, and we in union again repeat, Thank you one and all. Miss Mary Zore, Captain.

MY TRIP TO NEW GUINEA

(A letter from a missionary nurse to her friend, Mary Krainc, of Branch No 1, Sheboygan, Wis.)

Galek, New Guinea.

Dec. 4th, 1930.

Dear Mary:

My trip out here on the RMMS AORANGI, a veritable floating palace, was a perfect dream, and the people were so interesting. Most of them were English, some few Australians and New Zealanders, and, of course, their customs were quite different from ours. Of course, they thought we Americans were just as funny as we thought they were, so we simply enjoyed each other immensely. We stopped at Honolulu, Hawaii, first, and there saw the famous beaches and money divers besides the beautiful tropical scenery.

A week later we stopped at Suva, Fiji Islands. If I ever wanted to run, it was when I got my first glimpse of those Fijian natives, and the terrible smell of their bodies, combined with that of the copra (dried cocoanuts cut fine) which has a sweet sulphur like odor. However, after I had been there a short while, I forgot all about such things, because the place was so fascinating. We hired a car and took a long trip around the island, seeing rice fields for the first time, pineapple groves, sugar cane, tropical fruits of all kinds, etc., ending up with a stop at one of the native villages and going inside of the grass huts in spite of all the fleas, lice and filth. How they can stand to live in such hovels in such numbers, I don't know, but there in one room were grandma and grandpa, so shrivelled up and old, along with married son or daughter, with all their children, too. Of course they don't have beds or furniture to clutter up the one room; they simply sit on the ground, which is the floor, and have braided grass mats to sleep on. Their dress, too, is of the simplest. The men wear a dirty loin cloth about the waist, and their bodies are dirtier than that. Their hair is the pride of their lives. They let it quite long, but it is so kinky and bushy that it stands straight up, and they dye it any color, the brighter the better. I nearly collapsed when I saw some with bright green and red hair. They decorate it with brilliant flowers, feathers, combs and even gay bits of ribbons. The women, on the other hand, have their hair almost shaved off and don't indulge in primping. They wear a dirty skirt and blouse, and the children don't wear a thing. There were a lot of natives from India living there, too; they dressed much nicer, especially the higher class ones. They at least looked clean, and many of them were actually attractive. The men wore huge white turbans on their heads and lap-lans that were white and not gray with dirt. The women wore long full skirts and blouses of either white, pink, or light blue, with long scarfs or

shawls draped gracefully over their heads and shoulders. At Suva it was really hotter than any other place along the way. And we couldn't get malted milks and real ice cream anywhere. Ha Ha.

Our next stop was at Auckland, New Zealand. It was a very quaint and pretty place and we enjoyed our motor trip up to Mt. Edon very much. Some of those trips up Mts. are hair-raising to say the least. Halt. Nine hours later.

Well, here I am again, but wait until I tell you what I've been doing these nine hours. A native came and wanted me to go to his village and see his wife. It was a distance that required several hours walk besides having to cross a couple of rivers, but that's all in a day's work. It was about 10:30 A. M., so I hurriedly ate some dinner and started off. Such fun. We walked along the beach and the sand was so hot I expected my shoes to burst into flame, so kept sticking them into the sea to cool off every once in a while. Then there was one really dangerous river to cross. I sat on a native's shoulders while he tried to wade through with the water up to his neck and a strong current to combat besides. Of course, I got just as wet as though I had tried to swim, but that isn't the idea. The currents are so strong and dangerous that they carry one away. The natives are used to them and know them like their own names, so we white folks, even the men, leave it to the natives to get us safely across. And they treat me like a queen. They think I am wonderful, because I make them well. In the first place, these people in Galek never saw a white woman until my friend and I came here in August. You should see all the admiring looks we get. That's one reason why we need never be afraid of them. They think we are supernatural, and that something dreadful would happen to anyone who would dare be anything but good to us. Well, I gave the woman the medicine she needed, and the natives invited me to have a drink. Ahem. In the middle of the village they had placed a nice big fresh banana leaf on a box and there I sat and rested and drank a coconut dry, with everyone sitting around and watching me, and pleased as punch. Then we started back for Galek, and I looked a perfect clown, wet from head to foot, and black with dirt and dust. I drank a gallon of water and ate a sandwich and got into the washtub for a grand soaking. Now, here I am, clean and cool again.

A week after we stopped at Auckland, we landed at Sydney, and how I hated to get off the Aorangi. Everyone had been so nice, and we were like a big family, but there's an end to all things, so we said goodbyes and then looked for customs officers to check up on our baggage. Sydney is a wonderful place and beautiful beyond description, but it rained every blessed day of the whole

week we were there. We went places just the same, but it wasn't quite as pleasant as it would have been had the sun shone.

Then on a Saturday morning we boarded the S. S. Marsina enroute to Madang, New Guinea. What a sudden come down it was for us to get on a little ship like that after the big Aorangi. It was really a cargo boat and the smells were enough to knock a fella right out. However, the weather was so bad that it didn't make any difference. We got our first taste of what sea-sickness could be like, right then and there. For two days it stormed, blew and rained, finally ending up with a cyclone, for good measure. And, were we ever sick? We learned from experience the truth of the statement that before one is sea-sick, one is afraid that the ship may sink, but after one is sea-sick, one is afraid that the ship may NOT sink. Boy, during that cyclone I wasn't one bit afraid to drown. I only kept hoping that the ship would soon sink clear to the bottom.

After it calmed down, though, we didn't have such a bad time of it. We stopped at Samarai, Rabaul, Salamoia, and finally reached Madang, July 12th. Oh, and how pretty New Guinea looked! So many islands dotting the sparkly Pacific with the glorious palms silhouetted against the sky. Each Mission is different, yet each is beautiful and seems a Paradise on earth. Instead of going on to Finschhafen as I had expected, I was asked to stay in the Madang district until after Xmas. So I did, and so far have been to Ragetta, Nobnob, Galeck, Ulap, and Pig Island, on cases. When you figure that every time I go on a case I have to pack a trunk and travel over land on horseback, part of the way on boat on the Pacific and climb up and down mountains and cross dangerous rivers, meeting entirely different people with entirely different languages each trip, you can readily see why I find New Guinea interesting and fascinating. Every place I go every one is so wonderfully nice to me I just can't help but enjoy myself; so up to now I haven't been a mite homesick. I rather expect that Xmas will be about the time for that.

I am at Galek for the third time this trip. You see, all the missionaries are at the Annual Conference at Finschhafen, so I am here alone with another white woman, among all the natives, five days travel distant from our nearest white neighbors. We felt rather uneasy at first, but the natives have been so wonderful that now we don't mind at all, except to wish sometimes for other white folks to visit with. There are no movies or stores anywhere and it takes five days to travel the 50 miles to Madang, so we just have to furnish our own entertainment. During the day we are kept busy with the native trade and sick, besides seeing that the boys keep the house clean and cook for us. In two days I

weighed out 200 lbs. of copra, 600 lbs. of nuts, 30 lbs. of tobacco; besides buying many wooden bowls, tortoise shell, net bags, dogs teeth strung up in chains, crabs, live chickens, etc., and it takes the natives an awful long time to sell or buy anything. They will bring one thing at a time, and when you have asked them if that is all, they always say yes; but just as soon as you have paid them for it, they will go and bring more of the same thing. In buying, too, they will buy a red lap-lap and pay for it and ask to see all the lap-laps again and buy one more and keep up like that until they have five or so, before they are through. Now, why can't they ask for five at one time and save a person all that time? I guess they just can't figure money together, so they get one thing and pay for it, before they trust themselves to ask for the next thing. The day goes like lightning when there is much trade and I have to visit the sick at the village and bind wounds and give medicines to those who come to the house. Sometimes I have to take time out to sew up gashes, too. I never did that until I came to N. G. but it isn't nearly as bad as I thought, and I have had wonderful luck. The wounds have closed up nicely and, of course, the natives are tickled pink. The nursing work among the natives is mighty interesting. You never know what they are going to do. When I would go to the village and painstakingly rub chests and wrap flannel around them in pneumonia cases, they would stand it just so long and then would take the flannel off and hide it in a corner of the hut and then go down to the sea and jump in to cool off with a temperature of 104. You see they are aren't used to any clothes on the upper part of the body and I suppose, with a temperature it is pretty hot for them. Further more, they have no idea about how to treat sickness because not so long ago they treated all sickness with sorcery. I was so glad that so many of them responded so well to treatment and got well, for I often wondered how they would act if someone who had taken my medicines and treatment should die. I was pretty sure one of the old women would pass out, and she did. I thought, surely they would think I had bewitched her and used sorcery, but nothing doing. They took it without saying boo and still came and called for me and still treat me as though I know everything.

Perhaps you would be interested in Galek. It is my favorite station, and I enjoy being here just a little bit more than any of the others. We live in a honest-to-goodness bush house with a thatched roof and walls made of grass matting. The carpenter is to come after Xmas and put up regular buildings, but in the meantime we are sort of roughing it. The surroundings are gorgeous. A short path ending under a magnificent palm tree under which there is the rustic

bench, leads you straight to the sparkly Pacific; all this makes a pretty romantic setting. We spend hours on that bench, watching the breakers tumble in. Then, in the rear of the house are the majestic Finnesterr Mts., and we love to gaze on them all hours of the day because the clouds sometimes hang over them like a white fleecy blanket, and often dark and lowering storm clouds greet our eyes, and we can see the lightning flash and hear the thunder echo and re-echo through the mountains. The grounds about the house are lovely with hundreds of palm trees and bushes artistically placed with brilliant tropical flowers. How I love palm trees. In the moonlight especially, when each frond is distinctly outlined against the sky, does it make one absolutely thrill to the unspeakable beauty of it all. The natives love the moonlight nights, too. They go down to the beach and build fires and stay up out there all night, singing and eating. Before they turned Christians they used to spend the enchanting moonlight nights dancing and chanting their weird heathen ceremonials. They would dress up and paint themselves in as hideous a manner as possible and dance all through the cool night and feast and then, in the morning, when they couldn't wiggle from sheer exhaustion, they would sleep.

The native women in the tropics have the hardest lives. They are the ones who go out in the hot sun into the fields and work, carrying the products of their labors home, and then doing all the cooking besides. Friend husband can stay home with the other men, gossiping and smoking. The women carry their burdens in net bags, placing the band of the bag over the forehead and letting the bag proper hang down their back. One commonly sees them with five or six of these filled with heavy things like water-mellons, sweet potatoes, yams, pawpaws, taros and a load of wood balanced on their heads. Nine times out of ten a child will be straddled on her shoulders or clinging to her body under her arm. The husband may be walking along side of her, empty handed, smoking his cigarette. The women smoke pipes. Our modern flappers aren't so modern after all with their cigarettes, when one thinks how these poor down trodden marys (the women in the tropics are always called marys) have been smoking pipes for centuries.

There are so many experiences I'd like to tell you, but I must stop for this time.

Always with love and happy memories,

Lydia.

P. S.—Don't forget to write, please. We don't get mail twice a day out here. We are lucky if we get it once in six weeks, and often it is three months. Believe me, mail day out here is a HOLIDAY and an OCCASION, when everybody sits down and reads regardless of the work.

Kajtimar:

Vsi in vse za mater

(Šaljiva igra v dveh dejanjih.)

OSEBE:

Mati Meta, vdova. — Stara okoli 45 let. Postavna ženska z dobro premišljeno besedo. — Malo sivih las.

Frank, njen sin. — Postaven mladenič, star 18—20 let.

Peter, njegov svak. — Močan mlad mož, brez brk, nerodnega vedenja in počasne besede.

Reza, teta. — Dolga in suha, srednjih let, kakor mati. Zgovorna in hitrih besedi.

Mary, hči. — Mlada, močna žena, stara kakih 22 let.

Berta, njena sestra. — 16 letno zdravo in močno dekle.

Annie, mlajša sestra. — Stara kakih 12—14 let. — Jezikov otrok.

Čas: sedanji. Prvo dejanje se vrši teden dni pred Materinskim dnevom, drugo dejanje pa na Materinski dan.

Oder (isti v obeh dejanjih): Preprosta vsprejemna soba, kakor so v navadi med našim narodom po manjših mestih. Na levi strani vrata v kuhinjo. Zadaj proti levi: vhod; ob zadnji steni v sredi, ali malo bolj proti desni: zofa. Spredej ob desni strani majhna mizica pogrnjena s prtom; na mizi knjiga. Poleg mize dva stola, oba blizu desne stene.

I. DEJANJE.

Prvi prizor.

Frank in Berta.

Ko se dviga zastor, leži Frank na divanu; noge ima sključene in na kolenih časopis, ki ga prebira. Berta sedi na stolu poleg mize. Na drugem stolu ima velik katalog in lista po njem. Na mizi stoji Bertino ročno ogledalo, barvilo in prah za obraz. Ustnici si maže z rdečilom in se večkrat ogleduje v zrcalu.

Berta: (poje polglasno po melodiji današnjih jamrajočih in zdihujočih napevov) — Ti mešaš meni glavo.

Kaj naj storim,
da prebolim? . . .

Frank: (jo pogleda po strani in bere naprej).

Berta: (poje glasneje) — Ti svoje trdiš pravo.

Kaj naj storim,
da prebolim? . . .

Frank: S kože skoči!

Berta: (mirno) Kaj si rekel?

Frank: (grobo) S kože skoči!

Berta: (se obrne proti njemu, mirno) Zakaj?

Frank: (jo oponaša, poje) — Kaj naj storim,
da ne znorim? . . .

Berta: Bom drugič; danes se mi še nikamor ne mudi. Niti peti bi človek ne smel zaradi tebe.

Frank: Če hočeš prepevati, poj kakor se spodobi, — če pa jokaš, pa povej, zakaj!

Berta: Ali misliš, da si ti gospodar pri hiši?

Frank: Na-a.

Berta: Delaš se vedno za gospodarja; kadar je pa treba kaj napraviti pri hiši takrat pa molčiš ko miš. Včeraj sem te prosila, da bi kaj dal mami za materinski dan, — pa si se potegnil proč od doma.

Frank: (se dela kot bi ne čul in bere naprej).

Berta: Seveda, sedaj nič ne slišiš, ker ti ravno ni po volji. Glej, tukajle iz kataloga sem izbrala za mamo — eno vazo za cvetlice, — eno broško, — eno stensko uro, — en namizni prt, — en naslonjač in ne vem, kaj še vse. — Vse je lepo in poceni in mama bo vesela vsakega daru. — Koliko denarja imaš?

Frank: Nič.

Berta: Nič? — Seveda imaš. Zadnji teden je bila plača in

od mame si prejel pet dolarjev, kakor vsak mesec, kadar ji izročiš ček.

Frank: Sem. (bere).

Berta: Potem imaš denar.

Frank: Imam.

Berta: Koliko boš ti dal? Povej, da vem, kaj in koliko naročiti. Zadnji čas je.

Frank: Ne moti me! Jaz berem.

Berta: (vstane, gre k Franku in mu potegne časopisje iz rok). Sedaj povej, koliko boš dal! Čital boš lahko pozneje.

Frank: (vstane). Kupi, kar hočeš, mora! Daj mi časopis nazaj!

Berta: (se umakne na drugo stran mize, držeč časopis za hrbtom). Dokler ne poveš, koliko boš dal, ga ne dobiš.

Frank: Povedal sem ti že dvakrat, da ne dam nič.

Berta: Sram te bodi! Nič ti ni za mamo. Jaz se pripravljam že cel mesec za igro, ki jo bomo predstavljali v šoli za materinski dan.

Frank: Le uči se. Jaz niti pogledat ne grem.

Berta: In tudi šopek belih nageljčkov sem že naročila; pa nimam dosti denarja, da bi ga plačala.

Frank: (se šali in poje) — Mica kovačova,
piva, neč pvačova . . .

Berta: Bom že plačala. Pomagala mi bo Annie. Bomo pa same pokazale, koliko nam je za našo mamo, — brez tebe.

Frank: Ha, ha! Kakšna ljubezen! — “Vsi in vse za mater,” si kričala za Božič in ravno tako za njen god na Svečnico. Ti si izbirala po katalogu, Annie je naročila, — plačati je moral pa Frank, — kakor po navadi. Tudi enega ficka ne dam več. (Stopi k njej, ji vzame časopis in se vleže zopet na zofa ter bere.)

Berta: (zbadajoče) Lep sin, — lep brat! Nič več te ne bom vprašala.

Frank: Hvala lepa.

Drugi prizor.

Ana, Frank in Berta.

Ana: (se oglasi v kuhinji) Ber-ta.

Berta: (se ne zmeni za klic, sede k mizi, lista po katalogu in maže ustnice) Če se nihče drugi ne briga, bom pa vse napravila sama.

Frank: — Z jezikom! —

Ana: (se prikaže pri zadnjih vratih, predpasnik ji sega do tal; jezna) — Berta, kolikokrat naj te še pokličem? Dvakrat sem te že klicala, da prideš pomagat v kuhinjo.

Berta: Danes nimam časa; imam preveč drugega dela.

Ana: Seveda; ti nimaš nikdar časa, kadar je delo v kuhinji.

Frank: Ha-ha! Vsi in vse za mamo! Annie, le naženi jo v kuhinjo!

Berta: Kaj se ti vtikaš vmes? Sedaj beri!

Frank: Ha-ha!

Berta: Kaj pomeni ta ha - ha? Jaz se trudim, kako bi razveselila mamo, ti se pa posmehuješ.

Frank: Tvoje delo — ha, ha, — tisto pa tisto!

Berta: In tvoje? Cel večer se preteguješ po zofi in prejedaš besede.

Ana: Rekla sem, da pojdi takoj v kuhinjo pomagat mami! Jaz tudi ne bom sama.

Frank: To je beseda! Le spravita se obe in takoj!

Ana: In ti, gospod, bi tudi lahko pomagal. Ti si tudi jedel in mazal posodo.

Frank: (vrže blazino z zofe proti Anni.) Le spravi se le, odkoder si prišla!

Ta šaljiva slika naših razmer (nikakor ne po vseh domovih!) je spisana nalašč za Materinski dan, lahko se pa proizvaja tudi kot mladinska igra kadar koli. Z vpriporitvijo ne bo nikakih težav, ne stroškov. Igralkam in igralcem, ki imajo že po navadi pravi čut za komiko in humor, nudi obilo prilike, da s primernim proizvajanjem povzročajo med občinstvom neprestano veselost in smeh. — Uredn.

Ana: (vrže blazino nazaj) Na, tu imaš ,ti lenobal

Berta: Prav imaš, Ančka, le daj ga, le!

Ana: Saj ga bom. Če se ti bojiš tega gospoda, jaz se ga ne.

Berta: Nič se ga ne bojim. Nespametno se mi zdi prepirati se z njim. Kdor svoje matere ne spoštuje, tudi drugih žensk ne bo! — Klub temu mama vedno drži z njim. Pri njej bom kriva vsega le jaz. — Pojdi sem Annie! (ji pokaže katalog) Poglej, kaj vse sem zbrala za mamó za materinski dan. (Lista in kaže po katalogu.)

Ana: Vse to? — In broška — in ura — — in vaza — in —

Berta: Seveda. Naročili bomo, kar bomo izbrali in, seveda, potem —

Frank: (hitro) — tudi plačali.

Berta: Ti pa molči! Tudi to bova napravili midve sami, kajne, Ančka? Koliko imaš denarja?

Ana: En kvorder, dva nikelna in tri dajme.

Frank: Ha, ha! Ravno prav za en srček iz cukra.

Berta: To tebi nič mar. Nič te nisva vprašali. Kaj ne, Ančka?

Ana: Prav čisto nič. Sram te bodi! Nikdar nimaš nič za mamó.

Frank: Vidve pa dvoje namazanih jezikov; in to je tudi vse.

Ana: Kaj je rekel? — da imava midve namazan jezik. (Se vrže nad Franka, vzame blazino in začne udrihati po njem. Frank se smeje, brani z obema rokama; ko hoče vstati, se vrže Annie nanj in mu zakrije obraz z blazino.) Kaj praviš? Tvoj jezik poseka ves druge. —

Berta: Le daj ga, — le daj ga, le!

Frank: Annie, jenjaj! — jaz te bom, zares. (Jo prime za roko.)

Ana: (kriči) Berta na pomoč! Pomagaj!

Berta: (skoči na pomoč in ga zgrabi za noge. Vsi trije kriče. Končno ga spravita z sofe na tla.) Le po njem! — Nič se ga ne boj! —

Frank: Pravim, da me pustita! — Anni, ti boš jokala! —

Tretji prizor.

Mati, Berta, Ana in Frank.

Mati: (vstopi nenadoma pri vratih, drži brisalko v rokah.) Kaj, ali ste si zopet v laseh? Kaj pa imate zopet? Pusti ga Annie! Zopet bosta obe jokali. (Obe vstaneta, zasopljene, in si popravljata obleko. Tudi Frank se dvigne, sede na zofo in si gladi lase.)

Berta:....(zasopljena.) Vedno — — naju draži.

Ana: In — — otesa jezik.

Mati: Frank, ti bi tudi lahko imel malo več pameti. In ti, Annie, ali ti nisem rekla, da bodi pri meni v kuhinji?

Ana: Poklicat sem prišla Berto, da mi pomaga pospraviti posodo.

Mati: To sem napravila že jaz sama; samo par krožnikov je še ostalo. Če bi čakala na vaju, bi ne bilo obdelano do jutra. Berta, pojdi v kuhinjo in pospravi, kar je še ostalo! Jaz moram iti še v mesnico predno zapro.

Berta: Bom šla z vami. Naj Annie pospravi!

Mati: Nikamor ne boš hodila taka. Zopet si namazana po obrazu. Izgledaš kakor pust na pratiki.

Ana: Jaz nisem namazana; bom pa jaz šla z vami.

Mati: Tudi ti ne boš hodila nikamor. Sedaj je čas za otroke, da so doma.

Berta: Naj gre in meni pomaga v kuhinji!

Ana: Jaz že ne bom; sem že napravila svoje delo.

Mati: (gre proti vratom in govori) Annie, ti vzemi knjigo v roke in se uči. Jutri bo zopet šola. — Frank, ti ju pa nikar ne draži!

Berta: (kliče iz kuhinje) Anni, pojdi pomagat! Jaz ne bom sama.

Ana: Kakor hočeš. Jaz ne grem. (Jezno otesa z glavo in godrnja sama s seboj, sname predpasnik, ga vrže na stol, sede k mizi in zapazi rdečilo, se začne mazati po ustnicah, napenja šobe in se nevede namaže tudi po nosu. Končno vzame v roke knjigo, ki je ležala na mizi. Otesa z glavo in godrnja) Hm — hm — hm!

Berta: Bom pa sama. Le počakaj, ko boš ti kaj potrebovala, bom jaz napravila ravno tako. Jaz sem samo za delo pri tej hiši.

Frank: (počasi) Tako je. Vsi — in — vse — za — mater!

Četrty prizor.

Ana in Frank.

Ana: (prelistuje knjigo) Da te ni sram! Glej, kaj stoji zapisano v tej knjigi! (Bere) Kadar je Lincoln govoril o svoji materi, je imel navado vedno reči: "Kar sem in kar imam kdaj postati, dolgujem vse svoji angelsko dobri materi." — Kaj pa ti praviš?

Frank: Tako je lepo. Le uči se ,da boš jutri kaj znala.

Ana: Tebi nič mar, če znam kaj ali nič.

Frank: (vstane in gre k vratom, da bi šel ven, stopi skozi zadnja vrata in natika suknič.) Kdo vaju bo poslušal?

Ana: Nikamor ne boš hodil sedaj po noči! Veš kaj je rekla mama? Otroci morajo biti doma ob tem času. Midve z Berto tudi ne bova sami doma.

Frank: Nihče vaju ne bo snedel; in če bi vaju tudi; nobena škoda ne bo! (Gre k stranskim vratom in poje) —

Ti mešaš meni glavo.

Kaj naj storim

da prebolim? . . .

Berta: (se pokaže pri zadnjih vratih) — Iz kože skoči!

Ana: (stopi k stranskim vratom, da zabrani izhod bratu.) Nikamor ne boš hodil sedaj!

Berta: Nikar ga ne pusti ven!

Frank: (zapazi zamazani nos in se zasmeje na glas) — Glej, glej! Ha - ha - ha! Kaj pa je danes, da sta obe tako našemljeni? — Pustni torek?

Ana: (začne brisati ustnice z roko in se še bolj zamaže) — Nikamor ne boš hodil!

Berta: (udari v smeh) Hi - hi - hi! — Hi - hi - hi. —

Ana: (jezno) Ti se mi tudi posmehuješ? Je že dobro. Od mene de dobiš ničesar. — Jaz tudi ne dam nič.

Berta: — Ančka? —

Ana: (jezno) Nič! Nič! pa je konec besed.

Berta: (se vsede potrtá na zofo.) — Vse je šlo po vodi. — Nič vam ni za mater, mene pa vsi sovražite. . . (se nasloni na zofo in podpre glavo in gleda jezno na tla.)

Frank: — Iz kože skoči! (Berta se ne zmeni. — Se začuje trkanje na stranska vrata.)

Peti prizor.

Teta Reza, Frank, Ana in Berta.

Reza: (vstopi) Dober večer! — (govori hitro) Ali matere ni doma? — Dobro, da sem te še doma dobila, Frank. Po tebe sem prišla. Umivalnik v kuhinji se mi je zopet zamašil. Ali bi hotel stopiti k meni za par minut in ga popraviti? Ne bo te vzelo dolgo časa. — Tako je, če ni nobenega moškega pri hiši.

Ana: (se briše po obrazu. Berta ji ponuja zrcalce, ki ga Ana ne mara sprejeti. Tudi za Bertine besede se ne zmeni in ji obrača hrbet.)

Berta: Annie, — Annie! —

Frank: Takoj grem z vami, teta. Samo malo orodja moram vzeti s seboj; pri vas itak nimate ničesar. (Gre ven pri zadnjih vratih.)

Berta: Kaj se pa ti tako kislo držiš, Berta?

Berta: Na celi svet sem jezna.

Reza: Zakaj?

Berta: Semkaj sedite, teta! (se ji umakne na zofi) Vam bom takoj povedala.

Reza: (sede k njej) Saj ni tako hudo.

Berta: Materinski dan je drugi teden. Cel večer se že pripravimo za to, ali bomo kaj kupili mami za god, ali nič.

Reza: Lepo se pripravljate s preprirom. Mama bo gotovo vesela take priprave in takega vezila.

Berta: Jaz vedno pravim, da moramo vsi in vse napraviti, da razveselimo mamó na materinski dan.

Ana: Jaz tudi, pa se mi Berta posmehuje.

Frank: (stopi v sobo) Ali že zopet začenjate? Uboga Berta se vedno žrtvuje za mamó; nima pa ničesar in tudi ne napravi ničesar.

Berta: (jezno) Ali nisem naročila nageljčkov?

Frank: Seveda, — na moj račun.

Ana: Pa na moj.

Reza: Zaradi tega se ne bosta prepirali. Spodobiti se, da se vsi skupaj izkažete vsaj enkrat na leto, da imate mater, in sicer tako dobro mater, da malo takih. Pravijo, da mati drži tri ogle pri hiši, pri vas je držala po koncu štiri ogle že celih deset let — odkar so umrli oče.

Berta: Jaz jim že dva dni dopovedujem, kako so nam rekli v šoli, da moramo spoštovati vse matere, ker store toliko za dom, za vero, za dobro vlado in človeštvo.

Frank: Ti samo govoriš o denarju in kaj in koliko si že izbrala iz kataloga.

Ana: In pa koliko nikelnov bo izpulila iz mene.

Reza: Boga zahvalite, da imate še mater živo! Dokler je mati pri življenju, toliko časa imate dom. Glejte, kako je bilo tam pri sosedovih. Kakor hitro je mati umrla, so šli vsi po svetu. Izpeljali so se kakor ptiči. Niti eden za drugega več ne vedo. Tako je povsodi: Kjer je mati, tam je dom.

Frank: Vse je lepo, kar ste povedali; in vse tudi res. Ampak če otrokom naroče v šoli, naj se vsi na en dan prekucnejo na glavo, se s tem še ne pravi, da se moramo mi tudi. To so same novotarije.

Reza: Kadar gre za to, da se pokliče v spomin otrokom, bodiže na en ali drug način, da morajo spoštovati starše, ni to nobena novotarija. Spoštuj očeta in mater! bi se reklo z drugimi besedami. In to je stara pesem; tako stara kakor človeški rod. Z materinskim praznikom je samo izražena v drugih besedah.

Frank: Ali morebiti mi ne spoštujemo matere?

Reza: Bore malo. Večina otrok postopa z materjo slabše kakor s kako kravjo deklo. Največ slovenskih otrok se je še celo sramuje, ker je bila slučajno rojena onstran morja. Mesto da bi jo spoštovali še toliko bolj, ker je zapustila svoj dom, starše in znance in šla med tuji svet, da pripravi svojim otrokom boljši dom kakor ga je imela sama, jo še celo zaničujejo. Rada bi videla enega samega izmed vas otrok, ki bi imel toliko poguma, da bi šel v tujino med ljudi, ki govorijo neznan jezik in začel življenje na isti način, kakor sta ga vaš oče in mati. Ne, otroci, — vi niste narejeni iz iste ilovice. — Ravno včeraj sem te slišala, ko si jezikal: Kaj veste vi, ki ste prišli iz stare kontre?

Berta: Da, teta, resnico govorite. Tudi jaz se ga slišala.

Frank: Ali si morebiti ti kaj boljša? Kolikokrat ti reko mati, da nikar ne meči ves čas cementa gori po obrazu. Tudi ti več veš in znaš, kakor mati.

Berta: (jezna) To je moda in o takih stvareh ne vedo starokrajški ljudje čisto nič.

Reza: Ha, ha. (smeje) Za modo se morebiti ravno ne brigajo preveč, toda to pa vedo presneto dobro, kaj je prav in kaj ni, in kaj se spodobiti in kaj ne, in kaj je dobro za človeka in kaj ne. — Poslušaj mater, in dobro se ti bo godilo na zemlji, in dolgo boš živela — tako je spregovoril sam Bog. Njegova beseda še vedno drži.

Frank: Le pojdiva teta, le! Kadar vi začnete s pridigo ne morete jenjati. Hujši ste kakor mama.

Reza: Sedaj boš najprvo poslušal, potem bova pa šla. Vem, da tebi pridige ne diše.

Ana: Vsako nedeljo ga mora mama priganjati v cerkev.

Frank: Tebe pa metati iz postelje.

Ana: Jaz vstajam ravno takrat ko Berta.

Berta: (Ani) Jaz pa takrat ko ti.

Frank: Obe skupaj pa takrat kadar jih mama iz postelje ven vrže.

Ana in Berta: Ni res. Frank laže.

Frank: Jaz ne lažem.

Reza: Nobenega prepira več. Je že dovolj za danes. Druugo nedeljo boste vsi vstali ob pravem času, vsi šli z mamo v cerkev, vsi boste doma za kosilo, in . . .

Ana: (ki je vestno poslušala, hitro) in potica in “ajskrim”.

Reza: Mary in njen mož naj tudi prideta!

Anie: (skoči po koncu, prepričevalno) Tisto pa že ne, da bi Mary privlekla seboj tistega lačnega potegona. Kadar se on

vsede k mizi, se tako naje, da mu kar oči ven stopijo kakor polžu, a meni pa potem nič ne ostane.

Berta: Res je, — Mary ni več naša. Odkar se je omožila, samo gleda, kje bi kaj pobrala in nesla domov.

Annie: Kar lepo doma naj ostane pri tistem njenem nerodnem Petru!

Frank: Cel večer sta kričali, da moramo vsi in vse napraviti za mamo, sedaj pa ne pustiža, da bi prišla Mary blizu. Mary je tudi naša. Pride naj! bo vsaj eden pri hiši, ki bo pomagal pospraviti posodo izpod nog. Vidve itak nista zanič za delo.

Berta: Ampak mama bo imela toliko več dela, ker bo morala za vse kuhati.

Reza: Ta bi bila lepa, da bi mama morala še kuhati na tak dan.

Ana: Kedo drugi? Berta ne zna, Mary pa vse prismoji.

Reza: Kuhala bom jaz. Nikogar nimam, da bi bila navezana nanj. V nedeljo bom prišla k vam za gospodinjo. — Jutri stopim do Mary, da pride in prinese par petelinčkov. Dekleta, vidve bosta počedili isti dan in vse pospravili, Frank ti boš pa plačal za cvetlice.

Ana: Midve z Berto pa za vazo.

Reza: Sedaj je vse zgovorjeno — in konec besedi. En dan počitnic za mater, en dan v miru in krogu svoje družine, en dan brez bojev in kričanja, en dan brez skrbi, kje se potika eden ali drugi; — to bo najlepše vezilo za mater. — Sedaj, Frank, je čas, da greva. Kuhinja bo že vsa mokra.

Frank: Jaz čakam na vas.

Reza: Sedaj naj bo mir pri hiši. (odideta) Lahko noč.

Berta in Ana: Lahko noč!

Berta: Annie, koliko boš dala za vazo.

Ana: Vse — za — mater.

(Zagrinjalo.)

II. DEJANJE.

Prvi prizor.

Mati in Reza.

Mati: Veliko dobrega si že napravila za mene in mojo družino, ampak tako kakor danes mi nisi še nikdar ustregla. Kako naj ti poplačam vse to?

Reza: Meta, ti meni ničesar ne dolguješ. Nič drugega nisem napravila, kakor svojo dolžnost. Ko je umiral tvoj mož, moj pokojni brat, sem mu obljubila, da ti bom stala ob strani. Kadar kaj potrebujem, pridem vedno k tebi za pomoč, in tvoji otroci mi obdelajo vse, česar sama ne morem. Bojim se, da sem jaz več dolžna tebi, kakor ti meni. Samo da si ti zadovoljna. . .

Mati: Kako naj bi ne bila zadovoljna? Kakor danes se mi še ni godilo odkar pomnim. Zjutraj so bili vsi po koncu in so vse pospravili še predno je bilo treba iti v cerkev. In da si nas videla v cerkvi! — vseh šest, — polna klop nas je bila, in vsi naši. Vsi močni in zdravi — hvala Bogu! Da jih je videl pokojni oče! kako vesel bi jih bil bil!

Reza: Nisem pričakovala, da bodo šli vsi k osmi maši. Mladi ne marajo dosti za slovenske pridige. Največ je takih, ki še doma ne govorijo materinega jezika.

Mati: Pri nas ga bodo, dokler sem jaz pri življenju. Od mladih nog sem jih učila: kakor dolgo jim bom jaz rezala kruh, bodo vpraševali zanj tako, da jih bom razumela. Molilo in prosilo se bo tako, kakor sem se jaz naučila od moje matere. Že iz spoštovanja do njene vere in do njene besede smem zahtevati toliko od svojih otrok. Ko pa mene več ne bo, lahko napravijo po svoje.

Reza: Seveda bodo napravili po svoje. To se vidi pri vsaki hiši. Šola in družina jim bosta pobrali vse, kar bi jih imelo spominjati na stari kraj.

Mati: “To ni spomin na stari kraj, — to je spomin na mater,” tako so rekli danes gospod pri pridigi. Hvaležna sem jim za te besede.

Reza: Se mi je zdelo, da so morali gospod nekaj važnega povedati. Peter in Frank sta se prerekala nekaj zaradi gospodovih besedi. Frank je trdil, da so jo gospod zopet enkrat udarili po starokrajško, Peter je pa seveda potegnjal z gospodom. — On vedno drži z gospodom.

Mati: Jaz tudi, posebno kadar povdarjajo, da so žulji slovenskih očetov in molitve vernih slovenskih mater postavili vse naše cerkve in šole v tej deželi. "Ne pozabite vi slovenske matere!" — so rekli danes — ne pozabite, da ste se vi spravili v tej deželi na noge zato, ker ste znali bolj delati, več trpeti in živeti bolj skromno, kakor drugi ljudje! Vsega tega ste se naučili od vaših revnih mater v starem kraju. Z besedo in z vzgledom so vas vzgojile tako, da se lahko preživite kjerkoli sploh more človek živeti. Čast komur čast!"

Drugi prizor.

Mati, Reza, Peter in Ana.

Peter:....(se prikaže veselega obraza pri zadnjih vratih in se taplja po vestji) Dobro je zaleгло. (Stegne roko.) Sedaj se gremo pa metat.

Mati: Le bliže, Peter, le bliže! Ali si jim ušel?

Peter: Ušel jim nisem. Delal sem jim samo napotje. Misli sem si — sami nimajo kaj dela, — pa sem šel.

Reza: Popreje si se hvalil, kako boš delal. S posodo bi se metal, s posodo; me pa želimo danes miru in malo počitka.

Ana: (kriči iz kuhinje in prileti za Petrom) O Peter, tako se pa nismo zgovorili. Ti si tudi jedel. Ne boš postopal, ne!

Mati: Ančka, pusti Petra pri miru!

Ana: Ušel nam je. — (Ga zagrabi zadaj za suknjič in ga vleče nazaj.) Le pojdi na delo, le!

Peter: (se da vleči) Bom pa šel, če ti tako praviš.

Mati: (se smeje in ravno tako Reza): Ta otrok jezičen.

Reza: Dobrega moža je dobila Mary. Ni napačen tale Peter.

Mati: Priden je, varčen je in domač človek je. Se ga vsaj ni treba bati. Človek vsaj ve, s kom ima opravka.

Reza: Varčen je; stiskač pa ni. Ko sem vprašala Mary, če bi dala par petelinčkov za danes, se je takoj oglasil Peter: "Gosko boš dala za mater, gosko, — in tisto debelo, — da bo kaj za prijeti. Ne bomo se pretepali za kosti."

Mati: Lahko bosta živela, če bo le Mary hotela rabiti pamet in tisto, kar se je naučila od doma — in — (Ropot v kuhinji pretrga besedo) — Kaj počno? (vstane.) Saj se niso zopet udarili med seboj. — Človek jih ne more pustiti nikdar samih. — Zakaj ni Peter ostal tukaj?

Reza: (jo potisne nazaj na stol.) Le vsedi se in bodi brez skrbi. Danes bo mir pri hiši.

Tretji prizor.

Mati, Reza in drugi.

(Iz kuhinje se čuje bobnanje na pločevinasto posodo, nato se oglašajo petje. Prikorakajo na oder eden za drugim. Prva je Ana,

Kdo čita Zarjo...

Ko sem se nahajala na obisku v neki naselbini, sem slišala naslednjo zgodnico, ki je resnična, če verjamete ali ne.

Dobra članica naše Zveze mi je takole potožila: "Veste, Mrs. Priland, moj dedec je bolj vnet za Zvezo, kot jaz sama. Vedno tišči nos v Zarjo in brska po njej ter mi očita: le glej, kako napredujejo drugod, ve pa kar spite; le kaj vam je?"

"Veste, Zarjo mora tudi on najprvo pošnofati, predno jo jaz sploh v roke dobim. Včasih ga sicer goljufa, če je na delu, ko Zarja pride. Tako imam jaz vsaj takrat prvo pravico do nje. Zadnjič je pa prišla v soboto. Celo jutro je mož čakal na porču, kdaj pride pismonoša, da mu jo brž vzame iz rok. Jaz ravno kuhinjo pomivam, ko pride pismonoša. Bilo je okoli desete ure. Kot dobro članico me je seveda skrbelo, kaj zopet pišejo, sicer pa, ali nimam jaz kot članica prve pravice do nje? Vas vprašam. — Mož se dela, kot da me ne vidi in začne li-

ki nosi v rokah vazo s šopkom belih nageljčkov. Berta sledi, nato Mary. Frank nosi pločevinasto sklędo in bije nanjo takt. Peter nosi metlo na rami. Oba imata zavihane rokave, ženske male predpasnike in obema se pozna na obrazu da sta bila pri peči. Dekleta nosijo predpasnike. Vsi pojo. Ko pridejo v sobo, se ustavijo za Ano, ki stoji pred mizico nasproti materi.)

Pomita je posoda,

in lonci čisti vsi.

Sedaj smo mi gospoda;

se dobro nam godi.

(Prvi del se poje v kuhinji. Drugi na poti v sobo. Frank bije po sklędi takt: Drum, drum, drum.)

Mati naša, mila, zdrava;

naše hiša modra glava.

Tebi gre današnja slava

Bog te živi mnogo let!

Ana: (govori, in ko izgovarja imena, pokaže na vsakega z gesto desne roke.)

Mati naša, mati mila!

Tole naša so voščila:

Da bi dolgo še živeli

zdravi, srečni in veseli,

Iz srca želimo vsi:

Mnogo let vam, mnogo dni.

(Položi vazo s cveticami na mizico.)

V hvaležen spomin vam poklanjam te bele cvetlice,

od vašga Franceta, od Berte, od Ančke in Mice.

Mati: (se zasmeje) Kje si se vse to naučila?

Ana: Od tete Reze.

Mati: Se mi je zdelo. Bog ti povrni teta Reza! Vam pa, otroci, sem hvaležna za vaše spoznanje. Lep dan ste mi napravili.

Frank: Nič lepši, kakor ga zasluži mati, ki tako skrbi za svojo družino. Gledali bomo, da bo od sedaj zanaprej pri nas vsak dan tudi materinski dan.

Peter: Pa se bomo vsak dan tako najedli kakor danes?

Mary: Bodi tiho! Samo jed ti gre po glavi.

Ana: (hitro) Pa potica in "ajskrim".

Reza: Jaz vam ne bom kuhala. Materinski dan imate pa lahko vsak dan v letu, samo če se boste držali sklepov, ki ste jih napravili danes, da boste od sedaj naprej vedno vsi napravili vse za mater.

Peter: (spusti metlo na tla in stegne roke): Sedaj se gremo pa metat.

(Zagrinjaljo.)

stati po Zarji. Jaz pa huda! — Dedec štramasti! ali si ti član Zveze ali sem jaz? Daj mi Zarjo! — Mož me pogovarja, da sem šele pol kuhinje pomila, da naj najprej skončam, da imam mokre prste in bom Zarjo zamazala i.t.d. Koncem konca sva se zjedini takole: postavila sem stol na sredo kuhinje, tam kjer je bil tlak že poriban, možu velela, naj se najn vsede in mu rekla, če že mora on pri hiši in pri Zarji imeti prvo besedo, bom jaz imela pa zadnjo; če mi na vsak način ne da Zarje iz rok, mi naj vsaj čita iz nje, ko bom jaz pomivala. Mož je bilo tisto po volji in oba sva bila zadovoljna. Nisem smela preveč ropotati s krtačo, drugače bi ne slišala, kaj mi mož čita; razen tega je bilo treba še kaj podebatirati vmes, — zato sem pomivala počasi. Ko je bila kuhinja pomita in Zarja prebrana, je bila ura poldne. Mož pogleda na uro, potem pa mene, ter pravi: Ančka, tako naglo še nisi nikdar kuhinje pomila kot danes!"

M. P.

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal Engelbert Gangl

(Dalje.)

Starega Zaviniščaka sta prevzela duh sladkega mošta in moč ognjene starine, ki si je z njo gasil žejo, da mu je bilo v nizkem hramu tesno in zato hlo. Stopil je na prag in se globoko oddahnil, ko ga je objel večerni hlad. Bližali so se delavci, za njimi Jože in Lenka. Ko jih je zagledal stari, je iz velikega soda izdril čep, in tenak curek je brizgnil v majoliko. Na pragu jo je dvignil proti luči, ki je odsevala od zapadne strani, in zlate iskre so zaplesale iz majolike, kot dragoceni biseri so zakipele kvišku.

Odkril se je, in redki beli kodri so se starcu vzneredili v vetru, ki je pripihal pred zidanico.

“Pozdravljeni, moji dragi, moj Jože in moja Lenka, ljuba moja otroka!” je pozdravljal Zaviniščak prišlece. Pij, Lenka!”

In stopil je proti nji in ji ponujal majoliko.

“Hvala oče, ne bom pila, saj nisem žejna!”

Staremu se je zresnil obraz.

“Ali se mi hočeš zameriti, ker nečeš piti mojega vina?” jo je vprašal.

“Ne, oče, ali žejna nisem in zato ne morem piti,” odgovori Lenka.

“Ali misliš, da pijemo samo iz žeje? E, potem bi nam bila dobra voda. Toda če ti ponujam vina, moraš piti, če hočeš, da se mi ne zameriš. Mislim pa, da je bolje vino nego zamera.”

“Če je tako, pa pijem!” pravi Lenka in se dotakne z majoliko ustnic.

“Čakaj! Da zvem tvoje misli,” reče stari, “nastavim to-le posodico na onem mestu, kjer si jo nastavila ti.”

Trgači so odhajali v gorenjo zidanico, kjer jih je čakala večerja. Zaviniščak je nekoliko časa obrčal majoliko med prsti, potem jo je nagnil.

“Glej, zdaj pa vem, kake so tvoje misli, Lenka.”

“To je le prazna vera,” pravi Jože, “človek nosi misli v glavi.”

“A razodeva jih z usti,” mu sele oče v besedo, “in če jih ne razodene, mu jih izvabi iz ust vino, zato sem čul praviti, da je v vinu resnica. In tako so prišle Lenkine misli vame, in zdaj vem, kakšne in katere so Lenkine misli.”

“No, pa veljaj vaša,” pravi sin, “jaz tega ne verjamem. In ti tudi ne, Lenka!”

Lenka se je zasmejala in rekla: “Misli ne more nihče ukrasti! Če pa ste jih, potem pa kar povejte, oče!”

“Resnica kolje oči,” pravi stari, “zatorej boš kriva sama, če ti ne bo všeč, kar ti povem. Zakaj za svoje misli mora giti odgovoren vsak sam. Kdo mi ukaže, naj mislimo zdaj-le na češpljevo vodo, ako mi greje vino možgane? Jaz mislim na svojo starino, in vse drugo naj me piše v uho!”

“Da, ali to niso moje misli,” reče Lenka.

“A tu je mrzlo, prehladili se boste, oče,” pravi Jože, “stopimo rajše v sobo. Tudi večerjati moramo.”

“Dobro! Natoči vina in pridi gor! Pojdi, Lenka!”

Nad kletjo sta bili dve sobi, ena večja, druga manjša. V tej je stala postelja, ker je stari med trgatvijo vedno tu prenočeval. Zdaj je pripravljena postelja za Lenko, v večji sobi je poslano na tleh za očeta in sina. Dekla je postavila večerjo na mizo. Pripravila jo je na ognjišču, ki je stalo v kotu na veži. Zato je dišalo po dimu.

Stari in Lenka sta šla izpred kleti ob zidanici do vrat, ki so držale v gorenje prostore. Zaviniščak je prižgal svečo, ker se je že stemnilo. V tem je vstopil Jože. Prinesel je dve majoliki vina in v tretji mošta, ki ga je postavil pred Lenko.

“Morda boš rajša pila sladkega.”

Jože je večerjal s slastjo, drugima dvema ni bilo toliko do jedi.

“No, glej, da vem, kaj si mislila,” začne stari po prvem požirku.

“Zdaj boste ves večer govorili samo o teh mislih, ki jih ni,” reče Jože.

“Zdi se ti, da jih ni, ker so skrite. Pa povej, Lenka, če ni res, da ti ni všeč tu pri nas?” pravi oče. Naslonil se je na mizo in gledal Lenki naravnost v oči.

Ko je začul Jože očetovo vprašanje, je primaknil stol in se nagnil proti Lenki, da bi ne preslišal njenega odgovora.

Lenka se je premoknila na stolu.

“Čemu to vprašanje?” je rekla.

“Že s tem, da ne odgovoriš, si odgovorila. Saj vemo, kako je! Človek se izogiblje in se s tem izdaja,” razlaga oče.

“No, kako je?” vpraša Jože. Roka, ki se je na njo uprl ob mizo, se mu je tresla. Sklonil se je tik nje. Lenka je gledala v mizo, Jože ji je segel z desnico pod brado ter ji dvignil glavo, da mu je morala pogledati v oči. “No, kako je, Lenka?” Glas mu je bil mehak in proseč.

‘‘Le nič ne izprašuj, Jože! Saj sem pil njene misli! Preveč smo ji kmetiški, a ona se čuti pregošposko in zato ni rada pri nas. Le verjemi, da je tako! Ali misliš, da nič ne vidim? Hej, oči imam kot ris! Vsak dan nedeljsko krilo, vsak dan meso, vsak dan samo z okna na okno, vsak dan samo ukaži: Stori to, Meta, stori ono, Meta! — A lastne roke zmeraj bele in gladke — he, draga moja, tako mora iti vse k vragu, če bi bilo denarja na mernike-’’

Lenka je ihtela na prsih svoje tašče. Spomnila se je očetove smrti in zavedla se je, da je zdaj tu, kamor jo je poslala očetova volja.

‘‘In zakaj si v črnem?’’ vpraša zopet stara.

Namesto Lenke odgovori Zaviniščak: ‘‘Hčer smo poročili, a očeta pokopali!’’

XII.

Dospela je zaželjena doba trgatve. Veselje je kipel po vinorodnih holmih; razlegalo se je daleč naokrog v radostnih vzklikih. Toplo je bilo jesensko solnce, ki se je vozilo po visokem nebu. Gledalo je pod seboj trume trgačev, ki so pobirali s trt sladko grozdje.

V Zavinkovcih je ostala doma le stara Zaviniščakovka. Vsi drugi so odšli v trtje. Jože je hotel s tem razvedriti ženo, ki je bila vedno otožna. Nagla očetova smrt jo je toliko potrla, da se ni mogla udomačiti; tako je mislil Lenkin mož. Z njim je stopala od trte do trte ter gledala, kako obirajo dolge, mastne grozde in jih mečejo v brente. Stari je sedel v zidanici in privijal stiskalnico, da je šumel iz nje kipeči mošt v gostih curkih. Vesel mu je bil obraz, ker mu je bila trgatve bogata in zdrava. Letos se vrši to delo zadnjič pod njegovim vodstvom. Preko zime preda vse sinu, ki se naj potem ubija, kakor se je dolga leta on. A stari bo odslej počival. Dolg je bil delavnik, zdaj naj pride počitek in mir — vsaj kratek praznik po dolgotrajnem trudu. Jožetu bo življenje in delo igrača. Oče mu preda vse v najlepšem redu in nezadolženo, pa tudi žena je prinesla na dom lepe denarje. Tako mu bo lahko gospodariti, ko ni treba začeti iznova, nego ko je vse lepo pripravljeno in čaka samo previdnih in pametnih rok.

Zunaj je šumelo in vrščalo od glasnih razgovorov in veselih popevk. Trgači so delali naglo in dokazovali s petjem, kako prijetno jim je tako delo. Vsa veselost, vse mnogolične vinske pesmi so se z iztisnjenim grozdem vred iztekale v mogočne sode, okovane s težkimi železnimi obroči, da se kdaj pozneje zopet oglase, ko se bo rujno vince, sladko in solncu enako, iskrilo v pisanih majolikah in jih budilo v srcih, dramilo v dušah.

In ko sta hodila Jože in Lenka od trgača do trgača, je sijalo možu lice od veselja, a Lenki so bile oči žalostne, vse vnete od tolikih solz. Kakor je videl Jože pri gosposkih ljudeh, tako se je nagnil tudi on k ženi, da ji z roko objame roko, da ji pove, kako se čuti srečnega zdaj, ko je pri njem in tako vsa njegova. A obrnila se je Lenka od njega, ni hotela njegove roke.

‘‘Ali se bojiš, da bi te ne umazal?’’ jo je vprašal s smehom.

Imel je zavihane rokave. Od ilovnate zemlje so mu bile umazane roke, zakaj ni samo gledal, kako trgajo, temveč tudi sam se je pripogibal in obiral trte. Debele kepe mastne prsti so se prijemale njegovih okovanih škornjev, Lenka pa je hodila po prstih in vsak hip potegnila s čevlji v obstezno travo, da si odrgne z obutve nesnago.

‘‘E, gosposka si še,’’ se je šalil Jože, ‘‘a pri nas smo na kmetih! Tudi tebi bo treba obuti čevlje s podkvicami na petah, sicer si izrabiš noge do gležnjev na naših skalovitih stezah.’’

Lenka je molčala, in zobje so se ji zajedli v spodnjo ustnico. Začutila je, kako dolga in strma, skalovita steza drži pred njo. Vse brez konca in kraja leži pred njo kamenje.

‘‘Tudi mojih umazanih rok se boš morala navaditi,’’ se je dalje šalil Jože, ‘‘in če te z njimi pogladim po lepem licu, nič ne zameri, saj je moja roka, ki te gladi. In ni sramota zanjo, če je umazana od dela.’’

Te besede so zbudile Lenko, kakor bi bilo v njih skrito očitjanje. Ali morda hoče Jože, da bi imela tudi ona od dela umazane roke? Ali naj mar ona polaga svinjam in pomiva posodo in lupi krompir, da bo imela vse prste porumenele in vso kožo razpokano? Ali je prišla v Zavinkovce za deklo ali za gospodinjo?

‘‘Delo mi ne bo mazalo rok, ker mi tega ni treba in ker nisem zato prišla semkaj,’’ odvrne Lenka užaljeno.

‘‘Ali ne razumeš šale?’’ jo vpraša Jože. ‘‘Zdaj ti res ni treba mazati si rok, a če bi bilo treba, pa bi jih tudi morala. Saj si jih je tudi moja mati in si jih še dandanašnji, čeprav bi jih lahko nosila prekrizane.’’

‘‘A saj si vendar vedel, kakšna sem, kje in kako sem vzgojena, zato si tudi moral vedeti, koga si vzel.’’

‘‘Da, in zategadelj ne iščiva prepira, ampak podpirajva drug drugega in živiva drug ob drugem tako, kakor je nama dano in kakor to hočejo najine razmere,’’ odgovori Jože. Čul je, kako je bil Lenkin glas trd in samozavesten.

(Dalje prih.)